Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat — פּרייז 20 גראָשען — **היינט 8 זייטען!**

נייער פאלקסבלאט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 233 (925 | Łódź, Środa 13 Października 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז מיטוואָך ה מרחשון תרפ״ז. | Nr. 233 (925

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

איז פּראָצענט אומזאַץ-שטייער

וועלען הורטאָווניקעס צאָהלען פון ערשטען נאָוועמבער אָן.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). היינט האָט בעזוכט דעם פינאַנץ-מיניסטער, דער דעפּ. ווישליצקי.

ער האָט אַרומגערעדט די פראַגען וועגען רעפאָרמירען דעם אומזאַץ-שטייער, און בעקומען אַ גענויע ערקלעהרונג, אַז פון ערשטען נאָוועמבער אָן, וועלען די הורטאָווניקעס בלויז צאָהלען 1 פּראָצענט.

דערנאָך האָט דער מיניסטער ערקלעהרט, אַז ס׳וועט איינגעפיהרט ווערען אַ „ריטשאַלט" ביי די האַנדווערקער און קליינהענדלער.

וואָס שייך דעם איינמאָליגען שטייער פון אומזאַץ, וועט ער, דער מיניסטער נאָך פיהרען אַ גאַנצע רייהע אונטערהאַנדלונגען מיט די סוחר׳ישע אָרגאַניזאַציעס.

ראַבינדראַנאַט טאַגאָרע קומט קיין וואַרשא.

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש). מיטוואָך קומט קיין וואַרשאַ דער וועלטבעריהמטער אינדישער שריפטשטעלער און דענקער ראַבינדראַנאַט טאַגאָרע.

עס ווערט פאַר איהם צוגעגרייט אַ פייערליכע אויפנאַהמע.

טאַגאָרע וועט אין וואַרשאַ האַלטען אַ רעפעראַט דורכ׳ן ראַדיאָ.

אין פינאַנץ-מיניסטעריום.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) היינט וועלען אונטערגעשריבען ווערען די נאָמינאַציעס פון פינאַנץ-מיניסטעריום, דורך וועלכע אַלס דירעקטאָר פון דעפּאַרטאַמענט פאַר געלד-אומזאַץ וועט זיין בעשטימט באַראַנסקי, און אַלס דירעקטאָר פאַר׳ן פּרעזידיאַלען-דעפּאַרטאַמענט – סטאַזשינסקי.

דיוהאַמעל ענטלויפט...

וואַרשאַ. 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) צוליב די מיאוס׳ע אָנפאַלען פון דער פּוילישער פּרעסע אויף דעם פראַנצויזישען גאַסט דעם בעריהמטען שריפטשטעלער און מענשען-פריינד, זשאָרזש דיוהאַמעל, וועלכער איז געקומען קיין פּוילען כדי צו בעקענען זיך מיט לעבען אין די תפיסות, וואו עס זיצען פּאָליטישע אַרעסטירטע.— פערלאָזט מאָרגען דיוהאַמעל וואַרשאַ.

8-טונג שניידער-מייסטער
פון דאַמען און הערן בעשטעלטע פאַכען.

צוליב די אַרויסגעשטעלטע פאָדערונגען פון 50 – 40 מצד די אַרבייטער, פאָדערען מיר אויף אַלע מייסטער פון דאַמען און מענער בעשטעלט אומבעדינגט צו קומען אויף דער

פערזאַמלונג,

וואָס קומט פאַר היינט, מיטוואָך, דעם 18-טען אָקטאָבער 8 אָוונט פּינקטליך

די פאַך-קאָמיסיע. 1473

קומט און איבערצייגט אייך!

אַלער אַרט ביטעס, פּאָדאַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס און אַלע געריכטס, פינאַנס, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטאַנציעס ווערען אָנגעשריבען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאָלאָניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה׳ לעאָן שווייצער איבערזעצונגען: האַנדעלס- און פּריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען. פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאָנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% בילינער.

מיר בעטען איבער סאָלניק מיט זיין פּרויי פאַר די בעליידיגונג

1471 ווילצקאַ מכי.

שפּאָרט געלד!

אַלטע בינדעס, קראַוואַטען ווערען איבערגעמאַכט אויף שלייפלען און קראַוואַטען

ביי הע״שקאָווסקי

וואָלבאָרסקאַ 31.

Dr. med.

M. GLAZER

ul. ZIELONA Nr. 6 טעל. 45–49

הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 8-9.30, 12–2 און 7–8 אָוו. 689

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקע.

9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81

ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.

שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5–7. 175

נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 38, טעל. 34-72

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאָג, אין דריים פון 6–8 אָוונד, זונטאָג—פון 11 ביז 12 מיטאָג.

Dr. PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט – זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וועגערישע- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. – נעמט אָן 9–1, 4–8 אָוו., דאַמען: 4–5

פאַר ווירטינס אָנגעשטרענגטע מיט אַרבייט

דאָס נייע זעלבסט-וואַשענד מיטעל ראַדיאָן איז אַ ווירקליכע ברכה. דורך בענוצען ראַדיאָן פערשפּאָרט מען די שווערע אַרבייט מיט די ברעט. די וועש דאַרף מען איינווייקען און דערנאָך אויסקאָכען אין ראַדיאָן, דאָס גענוג, כדי צו מאַכען די וועש שניי-ווייס.

RADION

מאַכט אַבסאָלוט נישט צושאַנדען די וועש.

I.	II.
„Saturnia" Sp. Akc. Wydział „Radion" Warszawa Skrzynka pocztowa 149.	Proszę o nadesłanie bezpłatnej próbki „Radion" Nazwisko: . . . . Miejscowość: . . . . Bliższy adres: . . . . „Najer Folksblat"

דעם קופּאָן נומער 2 דאַרף מען אויסשנײַדן און אויפקלעבען אויף דער טעקסט-זייט פון פּאָסט-קאַרטעל און דעם קופּאָן נומער 1 — אויף דער זייט פון דער אַדרעס.

„SATURNIA" Sp. Akc. Warszawa :אַלגעמיינע פּראָדוצענטען

B Buchholtz i S-ka, Aleja Kościuszki 21 :פערטרעטער אויף לאָדז און אומגעגנד

דאָס אומזיסטע דעמאָנסטרירען פון וואַשען מיט „ראַדיאָן" קומט פאַר:

היינט מיטוואָך, דעם 13. אָקט. אין סקלאַד אַפּטעקאַרסקי פון סט. פליוואַצקאַ, בענעדיקטאַ 2

דאָנערשטאָג, דעם 14. אָקט. אין דער פּערפומעריע „קאָסמאָס", פּעטריקאָווער 60

פרייטאָג, דעם 15. אָקט. אין דער פּערפומעריע פון ה. רעכטמאַן, פּעטריקאָווער 207

שבת, דעם 16. אָקט. אין דער פּערפומעריע פון י. ליפּינסקי, פּעטריקאָווער 50.

1469

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין ליבע און אונפערגעסליכע מוטער, אונזער טייערע טאָכטער, שוועסטער און נעפין

נ״ע

סאָלאַ אויערבאַך

(בת ר׳ דוד נ״י בוימגאַרטען)

אין בליהענדען עלטער פון 28 יאָהר.

די לויה קומט פאַר היינט, מיטוואָך דעם 13 ד. ח. פּינקטליך 1 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז צגעלניאַנאַ 66, וועגען וואָס עס טיילען מיט

די טיעפבעטרויערטע הינטערבליבענע.

1469

אנקלאַגעס פֿון לאָדזער קהלה-פֿערוואַלטונג
זענען אָפּגעוואָרפֿען געוואָרען דורך דעם העכסטען אדמיניסטראַטיווען טריבונאַל.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער העכסטער אַדמיניסטראַטיווער טריבונאַל האָט היינט אַרויסגעטראָגען אַנ'אורטייל, וועגען דער אַנקלאַגע פֿון דער לאָדזער קהלה-פֿערוואַלטונג געגען דעם בעשלוס פֿון קולטוס-מיניסטעריום צו נאָמינירען אַ מיטגליד פֿון ראַבינאַט אין דער קהלה-פֿערוואַלטונג לויט דער רייהע אַלע 3 חדשים אַנ'אַנדערען.

ס'איז אויך בעטראַכט געוואָרען די אַנקלאַגע וועגען נישט-בעשטעטיגען דעם בודזשעט, און אַ דריטע אַנקלאַגע וועגען אַ גאַנצער רייהע אָפּגעוואָרפֿענע בעשלוסען פֿון דער קהלה-פֿערוואַלטונג.

דער העכסטער אַדמיניסטראַטיווער טריבונאַל האָט אַלע דריי אַנקלאַגעס אָפּגעוואָרפֿען.

דער העכסטער אַדמיניסטראַטיווער טריבונאַל האָט אויך בעטראַכט די אַנקלאַגע פֿון טאָמאַשאָווער רב געגען דעם, וואָס די דאָרטיגע גמינע האָט אויסגעוועהלט פֿאַר אַ מורה-הוראה – אַ געהילף-רב. אויך די דאָזיגע אַנקלאַגע האָט מען אָפּגעוואָרפֿען און דער מורה-הוראה איז בעשטעטיגט געוואָרען.

יודישע דעלעגאַציע ביים פֿינאַנץ-מיניסטער.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) היינט איז געוועזען ביים פֿינאַנץ-מיניסטער אַ דעלעגאַציע פֿון יודישען „קאָלאָ" מיט'ן דעפּ. האַרטגלאַס בראש.

די דעלעגאַציע האָט אַרומגערעדט פֿערשידענע לויפֿענדע ענינים, וועגען וועלכע ס'האָט נאָך געגעבען הבטחות דער פֿריהערדיגער פֿינאַנץ-מיניסטער.

יודישער מעמאָריאַל וועגען דער בירגער-פּראַגע.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היי.ט האָט דער נאַציאָנאַל-ראַט איבערגעגעבען דעם אינערן-מיניסטער אַ מעמאָריאַל וועגען דער בירגער-פּראַגע.

אין דעם דאָזיגען מעמאָריאַל ווערען געבראַכט פֿערשידענע פֿאַקטען, וואו די בירגער-פּראַגע ווערט נישט ערלעדיגט, און עס ווערט געבעטען אויפֿצוקלערען די לאַגע.

געשטאָרבען תשר"ס.

נ י ו - י אָ ר ק. (יט"אַ). דעם 6-טען אָקטאָבער איז דאָ געשטאָרבען דער בעקאַנטער יודישער שרייבער און זשורנאַליסט, ישראל יוסף זעווין, בעקאַנט אויך אונטער די פּסעוודאָנימען תשר"ק און אַדוואָקאָוויץ.

ישראל יוסף זעווין האָט געשריבען אַ סך איבער פֿערשידענע אַלגעמיין פּאָליטישע פֿראַגען אין וועכענטליכע מאמרים אויף ליטעראַרישע טעמען. אָבער אַ נאָמען האָט ער בעקומען דורך זיינע היסטאָרישע ערצעהלונגען: דער ערשטער באַנד פֿון וועלכע איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אין יאָהר 1910. אין די לעצטע יאָהרען זענען זיינע ערצעהלונגען אויך ערשינען אין איינינע ענגלישע אויסגאַבען.

נייע מיליטער-מאַכערס
צירקולאַר פֿון אינערן-מיניסטער.

וו אַ ר ש א, 12 (טעלעפֿאָניש) דער אינערן-מיניסטער סקלאַדקאָווסקי האָט אונטערגעשריבען אַ צירקולאַר פֿון פֿאָלגענדען אינהאַלט:

עס קומען פֿאָר פֿאַלען, אַז פֿערשידענע פּערזאָנען אנשטאט צו אינפֿאָרמירען זיך פּערזענליך אין די געהעריגע אַמטען וועגען מיליטערישע ענינים – ווענדען זיך צו פֿערמיטלער, וועלכע נוצען אויס די געלעגענהייט, נעהמענדיג הויכע אָפּצאָהלונגען. אָפֿט שאַנטאַזשירען די דאָזיגע מאַכערס די נאַאיווע פּערזאָנען, וועלכע ווענדען זיך צו זיי.

כדי אַ סוף צו מאַכען צו אַזאַ צושטאַנד, פֿעראָרדענט דער אינערן-מיניסטער, אַז מען זאָל צולאָזען מיט אינטערוועניצען וועגען מיליטערישע ענינים, א חוץ די פֿעראינטערעסירטע גופֿא, אוך עלטערען און אָפּיעקינעס פֿון די פֿעראינטערעסירטע; אַדוואָקאַטען, וועלכע וועלען צושטעלען אַ בעפֿול-מעכטיגונג.

הנחות ביי פֿערלענגטע שטייערן
נייע פֿעראָרדנונג פֿון פֿינאַנץ-מיניסטער.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) כדי צו פֿערלייכטערען די שטייער-צאָהלער צו בעצאָהלען די פֿערלענגטע שטייער חובות, האָט דער פֿינאַנץ-מיניסטער אַרויסגעגעבען די פֿאָלגענדע פֿעראָרדנונג:

פֿאַר דער צייט פֿון 1. יולי 1926 ביז'ן אָפּרופֿען, דאַרף מען מאָהנען פֿון אַלע – נישט-אָפּגעלעגטע, אָדער נישט-צעלעגטע אויף ראַטעס – פֿערלענגטע דירעקטע שטייערן מיט אַ שטראָף פֿון 2 פּראָצענט אַ חודש.

פֿאַר די שטייערן, וואָס קומען ביז דעם 30. יוני 1926 דאַרף מען רעכענען שטראָפֿען אין דער הויך פֿון 3 פּראָצ. אַ חודש, מיט דעם תנאי, אַז די פֿערלענגטע שטייערן-חובות וועלען בעצאָהלט ווערען ביז'ן 31. אָקטאָבער 1926.

אין אַנדערע פֿאַלען וועלען די דאָזיגע הנחות נישט אָנגעווענדעט ווערען און מען וועט מוזען צאָהלען שטראָף 4 פּראָצענט אַ חודש.

אַ הוספֿה-בודזשעט פֿון דער רעגירונג

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) צו דעם מלוכה-בודזשעט, וואָס בעטרעפֿט 1,896.463.588 זלאָטעס אויף הוצאות איז נאָך פֿאָראויסגעזעהן אַ הוספֿה-בודזשעט ד. ה. אַנ'אינוועסטיציע-בודזשעט אין אַנ'ערך פֿון 160.000.000 זלאָטעס.

די 160 מיליאָן הוספֿה שטעלט זיך די דאָזיגע הוצאות זאָלען געהן אויף עפֿענטליכע אַרבייטען פֿאַר אַרבייטס-לאָזע און מיליטער-אינוועסטיציעס.

חוץ דעם קומט נאָך צו 50.000.000 זלאָטעס אַלס הוספֿה פֿאַר די מלוכה-בעאַמטע.

פֿאַר די רעגירונג צו בעקומען דורך נייע הכנסה-קוועלען, און די 50 מיליאָן – אויך פֿון די זעלבע קוועלען.

די רעגירונג וויל אַזוי אויך האָבען אַ בודזשעט פֿון 2.110.000.000 זלאָטעס, און נישט 1900.000.000, ווי זי ערקלערט דאָס אין דעם בודזשעט-געזעץ.

לאָרד רידינג און הערבערט סעמועל
קאַנדידאַטען אַלס פֿאָרזיצער פֿון דער ליבעראַלער פּאַרטיי אין ענגלאַנד.

ל אָ נ ד אָ ן, 12 (אַטע) אין דער ליבעראַלער פּאַרטיי דאַרפֿען פֿאָרקומען וויכטיגע פּערזאָנאַלע ענדערונגען. דער פֿאָרזיצער פֿון די ליבעראַלען, לאָרד אַסקוויט האָט בדעה צוליב זיין שוואַכען געזונד-צושטאַנד זיך אָפּצוזאָגען פֿון פֿאָרזיצער-אַמט. די דאָזיגע רעזיגנאַציע וועט בלי ספֿק בענייצען די אינערליכע רייבונגען אין דער פּאַרטיי, וואָס קומען פֿאָר פֿון לאַנג צווישען לאָרד אַסקוויטס גרופּע און דער גרופּע פֿון לאָיד דזשאָרדזש. אַסקוויטס גרופּע רוקט אַרויס אויפֿ'ן פֿאָרזיצער-אַמט די קאַנדידאַטורען פֿון לאָרד רידינג (געוו. וויצע-קעניג פֿון אינדיען – אַ יוד) און הערבערט סעמועל. לאָיד דזשאָרדזש וויל אויף דעם אַמט נישט קאַנדידירען, מחמת ער וויל זיךווידמען דער רעאַלער אַרבייט אויפֿ'ן היסטאָרישען בעביט, וועלכען ער שטודירט עטליכע יאָהר.

קליינהענדלער ביים אַרבייטס-מיניסטער
וועגען פֿערלענגערען די שעה'ן פֿון האַנדעל.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז אין אַרבייטס-מיניסטעריום געווען אַ דעלעגאַציע פֿון קליינהענדלער וועגען פֿערלענגערן די אַרבייטס-שעה'ן.

עס איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז דער רעגירונגס-פּראָיעקט אין דער דאָזיגער פֿראַגע. מאַכט נאָך ערגער די לאַגע ובפֿרט אין די גרויסע פֿאַבריקס-שטעט. די דעלעגאַציע האָט געבעטען. אַז ביי די קליינע אונטערנעהמער, וואו ס'זענען נישטאָ קיין אָנגעשטעלטע, זאָל דער האַנדעל מעגען דויערן 14 שעה אין מעת לעת, און זונטאָג פֿון 7 ביז 10 אַ זייגער.

דער מיניסטער האָט צוגעזאָגט זיך צו פֿעראינטערעסירען מיט די פּאָסטולאַטען פֿון די קליינהענדלער.

בירגער אַלס פֿריידענקער.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש). זיינער צייט האָבען זיך אין דעם רעגירונגס-קאָמיטאַריאַט געווענדעט דער יוד דזשיאַבלאָנסקי און דער קריסט אַלעקסאַנדער אָסטראָווסקי מיט אַ ביטע, מען זאָל זיי פֿערשרייבען אין די מעלדונגס-ביכער אַלס פֿריידענקער

דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט האָט אָבגעוואָרפֿען די ביטעס. צוליב וואָס די אויבענדערמאָנטע האָבען זיך געווענדעט מיט אַ רעקורס אין אינערן-מיניסטעריום. דאָס מיניסטעריום האָט פֿעראָרדעט צו ערפֿילען די ביטעס און דער רעגירונגס-קאָמיסאַר האָט זיי איבערגעשריבען אין די ביכער אויף פֿריידענקער.

ווי מען מאַכט אָבער אויפֿמערקזאַם איז נאָך מיט'ן דאָזיגען איבערשרייבען פּרינציפּיעל די זאַך נישט ערלעדיגט, ווייל ביז איצט איז נאָך פֿאַקטיש נישטאָ קיין גמינע פֿון פֿריידענקער און עס זענען נישטאָ קיין בעאַמטע, וועלכע זאָלען פֿיהרען ציוויל-ביכער פֿון פֿריידענקער.

קאַראַכאַן אין מאָסקווא.

מ אָ ס ק ו ו אַ. 12. (ספּ. טעל.) היינט איז געקומען קיין מאָסקווא דער סאָוויעטישער געזאַנדטער אין כינאַ, קאַראַכאַן, וועלכער וועט אָפּגעבען אַ בעריכט מכח די געשעהענישען אין כינאַ.

סטעטשקאָווסקי בלייבט.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). די דימיסיע פֿון דעם פּרעזעס פֿון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" סטעטשקאָווסקי איז צוריקגעצויגען געוואָרען.

אַנטיסעמיטען פֿאָהרען קיין ארץ ישראל.

ווי ע ן. (יט"אַ). דאָס פֿעלקישע רייזע-ביוראָ „אד-אסט" אָרגאַניזירט אַ טוריסטען-רייזע פֿון עסטרייכישע און ביירישע אַנטיסעמיטען קיין ארץ ישראל. דער צוועק איז כלומר'שט גאָר אַ וויזיט ביי די דייטשע קאָלאָניסטען אין היילינען לאַנד. די רייזע וועט אויסגעפֿיהרט ווערען סוף אָקטאָבער.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פֿון 5 ביז 7 אָוונד צו קליניק-פּריוועט. ווין
31 גדאַנסקאַ 31.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פֿון 6–7, זונטאָג פֿון 3–4

שטורמישע סצענעס פֿון דער לייבאָר-פּאַרטיי.

ל אָ נ ד אָ ן (אטע) די היינטיגע בעראַטונגען פֿון דער לייבאָר פּאַרטיי זענען אדורך וועהר שטורמיש. די פֿאָרשטעהער פֿון די בערג-אַרבייטער פֿון דרום-וועלס האָבען ערקלעהרט, אַז עס איז זיי איבערדריסיג די פּלאַטאָנישע אָנערקענונג, און פֿאָדערן נישט קיין סימפּאַטיען, נאָר ממשות'דיגע הילף. די זיצונג איז פֿערענדיגט געוואָרען מיט אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט געפֿאָדערט צו נאַציאָנאַליזירען די קויהלען-גרובען.

פּראָטעסט געגען בעעולה'ן אַ יודישען פֿליהער.

נ י ו - י אָ ר ק, 12 (ספּ. טעל.) דאָ איז פֿערעפֿענטליכט געוואָרען אַ פּראָטעסט צום סעקרעטאַר פֿון פֿלאָט, ווילבור, דערפֿאַר וואָס ער האָט נישט געהערט אין אַמט דעם יודישען לופֿט-פֿליהער עדוואַרד עלסבערג, אַלס אָנערקענונג פֿאַר זיין העלדישקייט בשעת ער האָט געראַטעוועט די אונטער-וואַסער-שיף „סי-51". דער פּראָטעסט קומט פֿון דעם יודישען קאָנגרעסמאַן עמאַנועל סעלער פֿון ניו-יאָרק.

קאָנגרעסמאַן סעלער לאָזט וויסען אין זיין בריף צום סעקרעטאַר ווילבור, אַז אויב דער יודישער לופֿט-פֿליהער עלסבערג וועט נישט קריגען קיין העכערונג, וועט ער אַריינברענגען אין קאָנגרעס אַ רעזאָלוציע, לויט וועלכער דער פּרעזידענט פֿון די פֿעראייניגטע שטאַטען זאָל האָבען רעכט צו פּראָקלאַמירען דעם לופֿט-פֿליהער עלסבערג אַלס אַדמיראַל.

אין פּרייסישען סיים איז לעבעדיג!

ב ע ר ל י ן, 12. (אטע) 8 אַ זייגער אין אָוונד האָט זיך ווידער אָנגעהויבען די זיצונג פֿון פּרייסישען סיים, וואָס איז איבערגעריסען געוואָרען צוליב דער אָפּאָזיציע פֿון די קאָמוניסטען. דער פֿאָרזיצער האָט ערקלעהרט, אַז ער שליסט אויס 3 קאָמוניסטישע דעפּוטאַטען אויף 20 זיצונגען.

די דאָזיגע ערקלעהרונג האָט אַרויסגערופֿען אַ שטורעם אויף די קאָמוניסטישע בענק, און אַזוי ווי די אויסגעשלאָסענע האָבען בשום אופֿן נישט געוואָלט אַרויס פֿון זאַל, האָט מען זיי אַרויסגעפֿיהרט מיט פּאָליציי. שפּעטער האָט דער פֿאָרזיצער אויסגעשלאָסען נאָך 4 קאָמוניסטישע דעפּוטאַטען. נאָכ'ן אָננעהמען דעם 3-טען פּאַראַגראַף פֿון געזעץ וועגען די פֿערמעגען-אָפּמאַכען מיט די האָהענצאָלערנס, האָבען די קאָמוניסטען דעמאָנסטראַטיוו פֿערלאָזט דעם זאַל.

די ערשטע טייל פֿון דער זיצונג פֿאַר דער הפסקה האָט געטראָגען אַנ'אומגעהויערן ווילדען כאַראַקטער. בעת מעשה זענען געמאַכט געוואָרען דעמאָנסטראַציעס מצד אַרבייטסלאָזע און קאָמוניסטען. בעזונדערע רעדנער האָבען זיך אויפֿגעשטעלט אויף די גאַלעריע-באַריערען און געהאַלטען לאַנגע פֿלאַמ-פֿיירדיגע אַגיטאַציע-דרשות. לסוף זענען עטליכע קאָמוניסטישע דעפּוטאַטען אַרויף אויף דער גאַלעריע און אָרגאַנזירט אַ פֿאָרמעלען מיטינג. מחמת דעם איז ענטשטאַנען אַ מורא'דיגער סקאַנדאַל, און א בלוטיג געשלעג אויף פֿויסטען צווישען די רעכטע און קאָמוניסטען.

בזה הננו מודיעים כי הלוית המת של
נ"ע
משה אהרן ווינער
תהיה היום, יום ד' בשעה 12 בצהרים מבית האבל
מאניושקי 1. 1747
המשפחה המתאבלת.

לאדז. 13 אָקטאָבער 1926!

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאדז. 13. אָקטאָבער 1926

רוסלאַנד און ענגלאַנד.

דער רעדאַקטאָר פון דער לאָנדאָנער „צייט“ מאָריס מייער דערציילט:

ווי ס'איז שוין בעוואוסט, האָט די טעג זיך צוריק-געקערט קיין לאָנדאָן קראַסין. דער פאָ שטעהער פון דער סאָוועטישער רעגירונג.

א יאָהר צייט איז שוין אריבער זינט קראַסין איז געוואָרען דער סאָוועטישער פאָרשטעהער פון לאָנדאָן, אָבער ערשט יעצט איז ער געקומען פאַרנעמען זיין אַמט. פערשידענע קלאַנגען זענען אין דעם יאָהר אַרומגעגאַנגען וועגען דער סיבה. פאַרוואָס קראַסין פערנעמט נישט דעם אַמט, צו וועלכען ער איז בעשטימט געוואָרען. אייניגע פון די קלאַנגען זע־נען געווען גאָר סענסאַציאָנעל; אָבער לויט ווי עס זעהט אויס, איז דאָס געשעהן בלויז צוליב צוויי טעמים: ערשטענס, דער געזונטצושטאַנד פון קראַסינען און צווייטענס, ווייל עס האָט זיך בעדאַרפט גוט דורכקאָכען אין די סאָוועטישע קרייזען די פראַגע. וואָס פאַר א שטע־לונג זאָל די סאָוועטישע רעגירונג אָנ־נעהמען צו ענגלאַנד... לויט ווי עס זעהט אויס, איז אי קראַסינס געווינט צוריקגע־שטעלט, אי די דערמאָנטע וויכטיגע פראַגע איז שוין, אַזוי צו זאָגען, דורכ־געקאָכט, און דערפאַר איז דער סאָוועטישער אַמבאַסאַדאָר שוין אויף זיין פּלאַץ.

קראַסינ'ס אָנקומען אין ענגלאַנד איז אין א גרויסער מאָס בעגריסט געוואָרען פון דער ענגלישער פּרעסע. און מען קען אויך זאָגען, פון די ענגלישע פּאָ־ליטישע קרייזען. און דאָס איז זיכער נישט נאָר דערפאַר, ווייל מען האָלט איהם פאַר א מעסיקען און סימפּאַטישען מענטשען, נאָר אויך דערפאַר, ווייל עס איז ענטשטאַנען א שטימונג פאַר בעסע־רע בעציהונגען, ווייניגסטענס פאַר בע־סערע האַנדעלס - בעציאונגען צווישען ענגלאַנד און רוסלאַנד.

עס קען קיין ברעקעל ספק נישט זיין, אַז די יעצטיגע סאָוויעטישע רעגירונג— מיר זאָגען די יעצטיגע, ווייל זי איז אין פיל היגזיכטען אַנדערש צוזאַמענגע־שטעלט ווי די פריערדיגע—איז אויסען אַזאַ פּאָליטיק, וואָס זאָל מעגליך מאַכען, אַז זי זאָל זיך דערנעהנטערען צו ענג־לאַנד און צו אַלע אַנדערע קאַפּיטאַליס־טישע לענדער.

ס'איז פאַראַן נאָך איין סיבה פאַר דער גוטער אויפנאַמע. לעצטענס איז געווען אין רוסלאַנד א נישט-אָפיציעלע קאָמיסיע פון אַמעריקאַנער אויסצופאָר־שען די דאָרטיגע לאַגע, און זי האָט זיך צוריקגעקערט מיט דער ערקלערונג, אַז די סאָוועטישע רעגירונג איז א סטאַ־בילע רעגירונג, און אַז אַמעריקאַ זאָל איהר אַנערקענען און מיט איהר דורכ־קומען אין האַנדלען. די מעגליכקייט, אַז אַמעריקאַ זאָל דאָס טאַקע טאָן, איז פאַראַן. און נמצא ווייל מען אין ענג־לאַנד שטאַרק נישט, אַז רוסלאַנד זאָל ווערען אַנ'אָפּען פעלד פון מסחר פאַר אַמעריקאַ און זאָל בלייבען לפי-ערך געשלאָסען פאַר ענגלאַנד.

אָבער מראָך דעם, וואָס די שטימונג פאַר בעסערע בעציהונגען צווישען ענג־לאַנד און רוסלאַנד איז פאַראַן, זענען אָבער אויך דאָ גרויסע שוועריקייטען. עס זענען זיכער פאַראַן דיפּלאָמאַטישע פראַגען, וועגען וועלכע מען דאַרף דורכ־קומען. די פראַגע פון ווייטען מזרח, פון כינע, שפּילט גאָר א גרויסע ראָלע, וועגען וועלכער די צוויי רעגירונגען מוזען זיך אויסגלייכען. און איבערהויפּט איז פאַראַן די פראַגע וועגען די אַלטע חובות פון רוסלאַנד.

די ענגלישע צייטונגען. וועלכע דרי־קען אויס די מיינונגען פון דער רעגי־רונג, זאָגען גאַנץ אָפען, אַז אויב קראַ־סין וועט נישט מאַכען קיין קאָנקרעטע פאָרשלאָגען בנוגע די אַלטע חובות, דאַן

קען גאָר קיין רייד נישט זיין פון נייע אונטערהאַנדלונגען וועגען קרעדיטען.

אין יעדען פאַל, דאָס, וואָס ס'איז געשאַפען געוואָרען א שטימונג וועגען בעסערע בעציהונגען צווישען די צוויי לענדער, און דאָס, וואָס מען בעשעפ־טיגט זיך שוין אַזוי ערנסט דערמיט, איז א גרויסער פאָרשריט. אפשר וועט פון דעם דאָך עפּעס בעשטימטעס אַרויס־קומען.

בעסערע בעציאונגען צווישען ענג־לאַנד און סאָוויעטען-רוסלאַנד וואָלטען געבראַכט אומגעהייער גרויסע נוצען, אי פאַר דער עקאָנאָמישער לאַגע פון די צוויי לענדער, אי פאַר דעם שלום אין אייראָפּא.

קאָלומבוס — א „גאַליציאַנער“ מאַראַן!

קאָנגרעס אויף פאָרשען די געשיכטע פון די אַמעריקאַנער פעלקער.

(קארעספּאָנדענץ פון רוים צום נייעם פאָלקסבלאַט).

אין רוים זענען אָפּגעהאַלטען גע־וואָרען זיצונגען פון אינטערנאַציאָנאַלען קאָנגרעס פון די אַמעריקאַנישע געלעהר־טע, וועלכע פאָרשען די געשיכטע פון די פעלקער, וואָס בעוואוינען אַמעריקאַ זייערע זיטען, אייגענשאַפטען א. א. וו.

איינער פון די הויפּט-צילען פון קאָנ־גרעס איז געווען צו בעטראַכטען די פ־אַגע פון קאָלומבוסעס אָפּשטאַמונג אין צוזאַמענהאַנג מיט די נייע פאָר־שונגען אויף דעם געביט.

אין קאָנגרעס האָבען אָנטייל גענומען אייניגע יודישע געלעהרטע, פּראָפ. אַמאַניא פון רוים, פּראָפ. לצווי פון פלאָרענץ, פּראָפ לעאָ ווינער פון האַר־וואַרד אוניווערזיטעט, פּראָפ. דאַווידסאָן פון פילאַדעלפיע, און פּראָפ. שטיינבערג פון דער וויסענשאַפטליכער אַקאַדעמיע אין לענינגראַד.

אין צוזאַמענהאַנג מיט די פערשידע־נע בעהויפּטונגען וועגען קאָלומבוסעס יודישע אָפּשטאַמונג האָט דער רוימער קאָרעספּאָנדענט פון דער י. ט. אַ. גע־האַט אַנ'אינטערוויו מיט אייגעם פון די בעריימטעסטע געלעהרטע אויף דעם געביט. פּראָפ. קאַרטעצאַא פון ליסאַבאָ־נער אוניווערזיטעט.

די לעצטע פאָרשונגען פון שפּאַנישע און פּאָרטוגעזישע געלעהרטע וועגען דער אָפּשטאַמונג פון קאָלומבוס — האָט געזאָגט פּראָפ. קארטעצאַא—און הויפּט זעכליך דאַן איידיק זאָיס האָבען בעווי־זען, אַז דער ענטדעקער פון אַמעריקאַ איז געבוירען געוואָרען אין שפּאַניען אין דער פּראָווינץ גאַליציאַ. די אַרגו־מענטען, וועלכע דאָן ע. זאָיס פּערע־פּענטליכט אין זיין ווערק „גאַליציאַ“ „פּאַטראַ דע קאָלאָן“ זענען געוואָרען איינשטימיג אָנגענומען דורך דער קע־ניגליכער היסטאָרישער אַקאַדעמיע אין מאַדריט. מען קען מיט א גרויסער מאָס פון זיכערקייט בעהויפּטען דאָס קאָלומ־בוס האָט געשטאַמט פון די „נייע קרים טען“, דאָס הייסט פון די מאַראַנען, וועלכע זענען הויפּטזעכליך אין דער פּראָווינץ גאַליציאַ געווען אין א בעדיי־טענדער צאָהל.

די יודישע אָפּשטאַמונג פון קאָלומ־בוס — האָט בעטאָנט פּראָפ. דר. קאַר־טאַצעאַא — שיינט מיר צו זיין נאָך זיכערער, ווען מען נעמט אין אכט וואָס פאַר א בעריימטען אָנטייל עס האָבען גענומען יודען אין 14-טען און 15-טען יאָהרהונדערט אין די גרויסע רייזע-אונ־טערנעמונגען, און אין די געאָגראַפישע פאָרשונגען. דער פּאָרטוגעזישער יוד, פּראָפ. בענסאַיל האָט פערעפענטליכט א בוך אונטערן נאָמען „פּאָרטוגאַל אין דער צייט פון זיינע גרויסע ענטדעקונ־גען“, אין וועלכען ער בעווייזט אויס־פיהרליך דעם איינפלוס פון דער יודי־שער וויסענשאַפט אין שפּאַניען און אין פּאָרטוגאַל אויף דעם ערפאָלג פון די גרויסע בעריהמטע ים עקספּעדיציעס.

די יודישע אַסטראָנאָמיע איז געווען די באַזע, אויף וועלכער עס האָבען זיך געשטיצט די גרויסע אָקעאַן-רייזען פון ענדע פון מיטעל-אַלטער, אייגער פון די וויכטיגסטע פּראָבלעמען, ווי דאָס פעסטשטעלען די געאָגראַפישע ברייט אין די זון-ענטהילונגען איז צו פערדאַנ־קען דעם יוד אברהם זאַקוטו, רעם מחבר פון די אַסטראָנאָמיע טאַבעלען ביים סוף פון 15-טען יאָהרהונדערט. אין אַלע גרויסע אונטערנעמונגען האָבען יודען שטאַרק מיטגעהאָלפען צו זייער ערפאָלג און הויפּטזעכליך אין דער קאָלומבוס־עקספּעדיציע, וועלכע האָט דערפיהרט צו דער ענטדעקונג פון אַמעריקאַ. עס איז ווערט צו דערמאָנען, אַז נאָך דער ענטדעקונג פון בראַזיליען, האָט קעניג מאַנועל איבערגעגעבען דאָס לאַנד אין מאָכט צו א געזעלשאַפט פון מאַראַנען, אין דער שפּיץ פון וועלכער עס איז געשטאַנען דער יוד פערנאַנדאָ לאָראָנ־סאָ. די דאָזיגע געזעלשאַפט איז געווען פערפליכטעט יעדעס יאָהר צו ענטדע־קען און אויספאָרשען נייע 200 מיילען לאַנד עס וועט דעריבער נישט זיין איבערטריבען צו בעהויפּטען — האָט געזאָגט פּראָפ. דר. קאַרעצאַא — אַז די ענטדעקונג פון דרום-אַמעריקאַ בעדאַרף ווערען צוגעשריבען די מאַראַנען.

איך אַליין, - האָט פערענדיגט זיינע ערקלערונגען פּראָפ. קאַרעצאַא - האָב אין מיינע אָדערען יודיש בלוט, ווייל מיין זיידע פּעראַא פּיגמאַ, א בעריהמ־טער רייזע - פאָרשער און געלעהרטער האָט געהערט צו די. וועלכע מען האָט מיט געוואַלד איבערגעקעהרט צום קריסטליכען גלויבען. (י. ט. א.)

דאָרט וואו ס'איז תמיד פרעהליך:

א בריף פון ע-לע-בען. דעם בעריהמטען פראַנצויזישען קור-אָרט.

אַלץ האָט אַמאָל געזאָגט:

די גרויסע הולטאַיעס וועלכען נאָך זייער טויט האָבען אַזאַ מין חבוט-הקבר: מ'וועט זיי אַריינוואַרפען אין א גרויסען זאַל, וואו ס'וועט שפּילען א מוזיק־אָרקעסטער מיט א דזשאַזבאַנד און מ'וועט זיי צווינגען צו טאַנצען כסדר דעם טשאַרלסטאָן. טאַמער וועט עמיצער פרו־בען אָפּרוהען אויף א מינוט, אַזוי וועט ער קריגען א שטורך פון מלאך הדומה און ער וועט מוזען האָפּקען ווייטער...

אַזאַ גהינום-מדינה קען מען זעהען אין פראַנצויזישען גן עדן-ווינקעלע ע־לע-בען.

דער דאָזיגער אָרט, וועלכער איז איינער פון די פּרעכטיגסטע אין דער בילדערישער סאַוואָיער פּראָווינץ, ציהט צו יעדען יאָהר צעהנדליגער טויזענדער רייכע לייט פון אַלע וועלט-טיילען, וואָס דער גרעסטער טייל פון זיי קומען זיך כלומר'שט היילען מיט די דאָרטיגע קוואַל-וואַסער זייער פּאָדאַגרע, רעוומאַ־טיזם, קאָפּ-ווייטאָג, הויט-קראַנקהייטען און אַנדערע חולאת'ן.

ע-לע-בען איז אַנ'אָפּטער בעזוך אָרט פאַר דיפּלאָמאַטען פון זשענעווע, וועלכע געפינט זיך נאָהנט פון קור-אָרט.

ווען מ'קומט אָבער נאָר אַריין דעם ערשטען מאָל אין ע-לע-בענער קאַזינאָ־פּאַלאַץ,—און אַריינקומען א היין מוז מען, ווייל וואו מ'זאָל זיך נישט קעהרען און ווענדען, שטעהט פאַר אייך דער פּאַ־לאַץ,—אַזוי ווערט שוין די שפּרודעל־וואַסער א טפל-זאַך. די גאָלדענע יוגענד ווערט ווי היפּנאָטיזירט פון די הייזע־ריגע סאַקסאָפאָן-פּלעקסאַטאָן און דזשאַז־באַנד-ריטשערייען און פאַלט גלייך אַריין אין די אָרעמס פון שדים-טאַנץ, וואָס לאָזט איהר גישט אָפּ, נישט בייטאָג און נישט ביינאַכט.

די עלטערע, סאָלידערע לייטערען זיך אין דער זעלבער קאַזינאָ, אין אַנ'־אַנדער „גהינום-אָפּטיילונג“ אין די בע־קוועמע און לופטיגע זאַלען פאַר באַ־קאַראַ-קאָרטען-שפּיל און בול (רולעטקע).

ביי לאַנגע פיין-געשניצטע טישען, בע־דעקט מיט גריגעם סאַמעט, זיצען ווי די מאַנעקענען, הונדערטער פרויען און מענער, וואַרפען טויזענטער און מיט האַרץ-קלאַפּען און שפּאַנענדיגער נייגע־ריגקייט וואַרטען זיי אויף א גליקליכען אויסגאַנג, די ליפּען ביי א סך בעוועגען זיך פון אויפרעגונג און ס'זעהט אויס, ווי זיי וואָלטען שעפּטשען א תפלה צום מלאך, וואָס איז ממונה אויף מזל...

נישט איינער געהט אַרויס פון די דאָזיגע זאַלען איינגעצבען אַנ'„אָפּגעקאָכ־טער“: אָהן א סו און מיט פערוצטע האָר און גוטס. אַזאַ איינער מוז אָנקו־מען צו דער קאַזינאָ-דירעקציע מ'זאָל איהם געבען אויף הוצאות-הדרך. די דירעקציע איז אויף אַזוי פיל גרויסמו־טיג, אַז זי בעפרידיגט די בקשות פון די. וואָס געהען אַרויס נקי פון א גרע־סערען פערמעגען...

די „אויסגעלייטערטע“ דערשפּירען ערשט דאַמאָלס. אַז זיי וואָלטען איצט זעהר נויטיג געדאַרפט האָבען די וואַסער פון דאָרטיגען סען-סימאָן-קוואַל, מחמת זיי פיהלען נישט די פיס צוליב זייער פּאָדאַגרע-שלאַפקייט און ס'וואָלט זיי בכלל שטאַרק צונוץ געקומען צו זייער קאָפּ-ווייטאָג די געזונטע לופט פון ע־לע-בען... אָבער ס'איז שוין א ביסעל צו שפּעט. די קוראַציע-געלד האָט צו גענומען די „באַקאַראַ“ און מ'מוז פאַהרען א היים...

אָבער דער כח פון יצר-הרע איז גרויס.

און אין די שענסטע און העלסטע זומער- און הערבסט-פריהמאָרגענס (אין ע-לע-בען איז דער לעצטער קור-סעזאָן אין הערבסט) ווען די זון שמייכעלט אַזוי ליבלעך וואויל אויף די הויכע שטאָלצע בערג אַרום, גאָלדענע שטראַה־לען טונקען זיך אין בלויעם וואַסער פון דער ע לע-בענער אָזערע, לאָזט זיך שוין א גרויסער טייל קור-געסט צו די קאַזינאָ־זאַלען פאַר טענץ און פאַר באַקאַראַ.

די איבעריגע צעהנדליגע קונסטפולע זאַלען פון קאַזינאָ. וואו ס'גיבען אָפּ אַלע טאָג קאָנצערטען בעריהמטע קינסט־לערס, האָבען גאַנץ ווייניג צוהערערס; אפילו די קיהלע טעגיס-פּלעצער ביים אָנגענעמען קאַזינאָ-פּאַרק, ציהען צו קוים א מנין אַמאַטאָרען.

דערפאַר די גרויסע מאַסען טוריסטען וועלכע קומען נישט לשם קורירען זיך, נאָר זעהען מיט די אויגען די פּרעכטיג־קייטען פון מעשה בראשית, פערפילען

(ענדע פון 3. זייט זעה 7. זייט).

מ. מ. ווינאַווער.

א פעקטיגער ניכטערנער קאָפּ, מיט א ווייטען וועלטבליק, און ברייטע, קלאָרע האָריזאָנטען, וועלכער האָט גע־לעבט יודיש און געטראַכט פאַר יודען, און אַוועק פון אונזער וועלט.

אפילו בשעת ווינאַווער איז געווען דער צענטער פון רוסיש-פּאָליטישען לע־בען, אויך דעמאָלט איז ער געווען דורכ־געזאַפּט מיט יודישע צרות און מיט יו־דישע שמחות.

אַלס לידער פון דער גרויסער השפעה'דיגער קאַדעטען - פּאַרטיי האָט ווינאַווער גלייכצייטיג אָנגעפיהרט מיט דער יודישער פּאָליטיק, וועלכע האָט דעמאָלס ערשט אָנגעהויבען צו זוכען פאָרמען און נוסחאות. אפילו די ציוֹ־ניסטישע פּאָליטיקער פון דער ערשטער דומע האָבען זיך נאָך א שאַרפער אָפּאָ־זיציע אונטערגעוואָרפען דעם שטאַרקען, לויטערען כאַראַקטער, דעם קלאָרען שאַרפען שכל פון דעם גרויסען יודען. מענער ווי מוראַמצעוו, און ראָדיטשעוו, דאָלגאָרוקאָוו און פּעטרונקעוויטש פון איין זייט, ש. לעווין, יאַקאָבסאָן ברוק פון דער אַנדערער זייט. אַלע האָבען געזעהען אין ווינאַווער די פאַרביגע און ליכטיגע פיגור, וועלכע מוז אַרויספיה־רען די ביז-אַהער אונטער־יאָכטע און פער'חושכ'טע רוסישע פעלקער פון קנעכטשאַפט צו פרייהייט, פון פינס־טערקייט צו ליכטיגקייט.

און ווינאַווער האָט אָנגעפיהרט, ער איז געווען דער געבוירענער לידער, דער געבוירענער וועג-ווייזער,

ווינאַווער אַלס אָוואַנגאַרדישער העלד פונ'ם מאָדערנעם רוסענטום איז א גרוי־סער פּרק אין געשיכטע פון דער רוסי־שער דעמאָקראַטיע. ווינאַווער אַלס מו־טיגער און שטאָלצער יודישער דענקער, פּאָליטיקער און ־סקן וועט אַלע מאָל בלייבען א ליכטיגער בלאַט פון אונזער פינסטערען לעבען אין די צייטען פון בלוטיגען צאַריזם.

ווינאַווער איז לויט זיין פערנעהם און פּאָליטישען אַרבייטס-טעם אַלע מאָל גע־ווען ווייט פונ'ם ביוראָקראַטישען שתדלנ־טום פון יענער צייט. בשעת די יודי־שע רדיפות און גזירות האָבען דער־גרייכט איהר מאַוים'דיגסטע מדרגה אין 1908 יאָהר האָט ווינאַווער גע'פּועל'ט ביי דער מאַכט די דערלויבניש צונויפ־צורופען די קאָוונער קאָנפערענץ. אויף דער קאָנפערענץ זענען געווען פאַר־שטעהער נישט נאָר פון דער יודישער פּלוטאָקראַטיע און דער יודישער אָרטאָ־דאָקסיע, נאָר אויך פון דער דעמאָקראַ־טיע און אפילו פון די יודישע עס-ער'ן און דעם בונד. ווינאַווער איז געווען פאָרזיצער.

די בונדיסטען און די עס-ערען האָ־בען אָפּט פאָרמולירט שאַרף זייערע סאָציאַל - רעוואָלוציאָנערע רעזאָלוציעס און זייער עקאָנאָמיש'ן פּראָגראַם. ווי־נאַווער האָט בעמוזט יעדעס מאָל זיי איבערציצוועגען אין א מלבוש, וואו די רויטע פעדים זאָלען זיין טיף פער־שפּונען און נישט קענטלעך. נאָר אַזוי האָט די קאָנפערענץ געקענט אויסלע־בען איהרע טעג און נישט פונאַנדער־געטריבען ווערען פריהצייטיג. ווינאַווער האָט עס אַלץ געטאָן מיט אַזוי פיל חן און ראַציאָנעלער קונסט, אַז בראַמסאָן און לימוואַק האָבען איהם נישט ווע־ניגער בעוואונדערט, ווי דער אַלטער ד. פּ. פיינבערג, בראַדסקי, מזא'ה און קאָנטאָר.

ווינאַווער איז דער נאָמען פון א גרויסער תקופה, פון אַנ'אייראָפּעאיש־רוסישער און פון א יודיש-נאַציאָנאַלער תקופה.

ווינאַווער'ס נאָמען וועט פערבלייבען אין דער געשיכטע מיט גאָלדענע אותיות.

י. העלמאַן.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און מע־נער-שוואַכע קראַנקהייטען. 1889

היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד

ניַיער פאָלקסבלאַט
.13 אָקטאָבער 1926

דאָס לאָדזשער לעבען

ניַיער פאָלקסבלאַט
.13 אָקטאָבער 1926

13
מיטוואָך
ה
מרחשון תרפ"ז

אָקטאָבער
זון-אויפגאַנג 5.25
זון-אונטערגאַנג 5,28
לענג פון טאָג 13

טאָג-נאָטיצען.

וואָרנט פאַר'ן געזונט פון די קינדער!

די געז. „טאָז", וועלכע האָט אַלס אויפגאַבע די שוץ פון דעם געזונד פון דער יודישער בעפעלקערונג, לעגט אַ בעזונדערן אַכט אויף דעם שוץ פון דעם געזונד פון די קינדער — די צוקונפט פון דעם פאָלק.

פון אַ גאַנצע רייהע סעקציעס, וואָס זענען געשאַפען געוואָרען צו דעם צוועק, פערנעמט אַ בעזונדער אָרט די סעקציע פאַר שול היגיענע, וועלכע האָט שוין ביים היינטיגען טאָג אונטער איהר השגחה 30 שולען, חדרים און תלמוד תורות, אין וועלכע ס'לערנען זיך איבער 2000 קינדער.

די דאָזיגע 2000 קינדער געפינען זיך אונטער אַ שטענדיגער מעדיצינישער אויפזיכט און אַ דאַנק דעם איז מעגליך צו פערהיטען זיי פון די פערשידענע קראַנקהייטען, וואָס לויערן אויף זיי ספּעציעל אין שול-עלטער.

גאַנץ אומפערשטענדליך אָבער איז דאָס, וואָס אַ טייל היגע חדרים און תלמוד תורות זאָגען זיך אָפּ פון דער דאָזיגער מעדיצינישער אויפזיכט, הגם דער „טאָז" האָט אַבסאָלוט נישט קיין כוונה אַריינצומישען זיך אין דער אינערליכער פּעדאַגאָגישער פיהרונג פון אָט די אַנשטאַלטען, צי איז דאָס נישט קיין עולה פון די דאָזיגע אַנשטאַלטען, צו בערויבען די קינדער פון אַ מעדיצינישער אויפזיכט ספּעציעל אין היינטיגער צייט, ווען ס'גיעהען אום אַזעלכע געפעהרליכע קראַנקהייטען, ווי טיפוס און שקאַרלאַטינע? א

היינט

ווערען די יונגעליַיט אַריינגעצויגען אין מיליטער.

(—) פון היינט ווערען אַריינגעצויגען אין די מיליטערישע רייהען די אַלע, וועלכע זענען צוגענומען-געוואָרען בעת דעם היי-יעהריגען פּאָבאָר, אָדער וועלכע האָבען פּאַראַיאָהרען בעקומען „אָדראָטשעניעס".

פאַר נישט-צושטעלען זיך אין דער בעהעריגער צייט דראָהט אַ גרויסע שטראָף.

דעם פאָנד

פון אַרבייטסלאָזע הומט פון מאַגיסטראַט 150,000 זל.

(ס) די היינטיגע זיצונג פון אַרבייטסלאָזען-פאָנד וועט זיין זעהר אַ שטורמישע.

עס האַנדעלט זיך וועגען דעם, וואָס עטליכע מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג וועלען אַרויסטרעטען מיט רעזאָלוציעס וועגען דעם, וואָס דער מאַגיסטראַט האָט זייט דעם יאָהר 1925, נישט קוקענדיג אויף דער פעראָרדנונג פון מיניסטעריום, נישט פערזיכערט די אַרבייטער און אַנגעשטעלטע אין אַרבייטסלאָזען פאָנד.

דער אַרבייטסלאָזער-פאָנד בערעכענט, אַז פון מאַגיסטראַט קומט, אַ חוץ פּראָצענטער, אַ סומע פון 150 טויזענד זל.

*

(מ) אין צוזאַמענהאַנג דערמיט מיילט מיט דער מאַגיסטראַט, אַז ער האָט זיך ביים פערזיכערען די אַרבייטער געריכטעט גענוי לויט די פעראָרדנונגען פון דער רעגירונג.

דער מאַגיסטראַט ערקלערט אויך, אַז ער האָט פערקלאַגט ביים אַרבייטס-מיניסטער די אַנגעשטעלטע, וועלכע האָבען איבערגעגעבען אין דער פּרעסע בלבולים געגען מאַגיסטראַט.

10,000 דאָלאַר אַרויסגעגנב'עט ביי אַ לאָדזשער סוחר.

די אַלטע דינסט האָט געהאַט אַ יד אין דעם משא-ומתן.

פערגאַנגענעם זונטאָג איז אין לאָדז ביי אַ יודישען פאַבריקאַנט אויסגעפיהרט געוואָרען אַ גנבה, בעת וועלכער ס'איז צוגעגנב'עט געוואָרען 10 טויזענד דאָלאַר מזומן. מיר דערוויסען זיך וועגען דער גנבה פאָלגענדע פּרטים:

אויף קילינסקי 113 וואוינט דער פאַבריקאַנט שמואל זילבערשטראָם, וועלכער האָט זיין מאַנופאַקטור-לאַגער אויף פּיעטריקאָווער 80. ביי זילבערשטראָם'ען אין שטוב שטעהט אַן אייזערנע קאַסע פון אַן אַלטען סיסטעם, אין וועלכער עס האָט זיך זונטאָג געפינען 12 טויזענד דאָלאַר מזומן און ציהרונג אויף אַ גרויסער סומע.

ביי זילבערשטראָם'ען איז זייט 10 יאָהר געווען אַ דינסט אַנטאָנינאַ קאָטשמאַרעק; זי איז געווען אַן ערליכע און האָט זיך די גאַנצע צייט זעהר גוט אויפגעפיהרט. דער שליסעל פון דער קאַסע איז געווען אין דער שאַנק און דער שליסעל פון דער שאַנק איז געווען בעהאַלטען אין דער טאַבליצע.

דעם פערגאַנגענעם זונטאָג זענען אַלע הויז-מענשען פון זילבערשטראָם'ען אַוועק צו ז.'ס אַ טאָכטער, דאָרט זענען זיי געווען פון 4 נאָכמיטאָג ביז 10 אין אָוענד. אינדערהיים איז גאָר געבליבען די דינסט אַנטאָנינאַ קאָטשמאַרעק. ווען די זילבערשטראָם'ס זענען צוריקגעקומען, איז די דינסט נישט געווען אינדערהיים, ס'איז קיין שום חשד נישט געפאַלען, ווייל אַלץ אין שטוב איז געווען אין דער בעסטער אָרדנונג.

ערשט שפּעט ביינאַכט, ווען די דינסט איז נישט צוריקגעקומען, האָבען זיך די הויז-מענשען אָנגעהויבען פערטראַכטען וועגען די סבות פון איהר פערשוואונדען.

ווען זילבערשטראָם'ס זוהן איז צוגעגאַנגען צו דער קאַסע, האָט ער בעמערקט, אַז די קאַסעטקע, אין וועלכער ס'האָט זיך געפונען 10 טויזענד דאָלאַר איז איינגאַנצען לעער.

אין דער אַנדערער קאַסעטקע איז געבליבען 2000 דאָלאַר און דאָס גאַנצע ציהרונג נישט בעריהרט.

זילבערשטראָם האָט גלייך מיטגעטיילט וועגען דער גנבה דער פּאָליציי. לויט די ערקלערונגען פון די שכנים איז די דינסט קאָטשמאַרעק אַרום 9 אַ זייגער אין אָוענד אַרויסגעגאַנגען פון שטוב צוזאַמען מיט אַ יונגערמאַן, וועלכען זי האָט שטענדיג פאָרגעשטעלט אַלס איהר קוזען. לויט'ן אַלבום פון פערברעכער האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער „קוזען" איז דער פּראָפעסיאָנעלער גנב סטאַניסלאַוו פּלאָנטשקאָווסקי.

די אויספאָרשונג האָט איבערגענומען דער קאָמענדאַנט פון דער 1 טער בריגאַדע פּיאָטר וועסאָלאָווסקי, וועלכער איז מיט עטליכע אַגענטען אַוועק אין דער גובה'שער מלינה אויף אַלעקסאַנדער-גאַס. פּלאָנטשקאָווסקי איז טאַקי דאָרט געווען און אַרעסטירט געוואָרען.

פּלאָנטשקאָווסקי האָט זיך אין אויספאָרשונגס-אַמט גלייך מודה געווען און האָט אויך אָנגעוויזען, אַז די דינסט קאָטשמאַרעק געפינט זיך אין דאָרף סלופּטשאַי קאָלער קרייז.

דער קאָמענדאַנט וועסאָלאָווסקי איז אַרויסגעפאָהרען אויפ'ן אָנגעוויזענעם אַדרעס און מאָנטאָג איז די קאָטשמאַרעק דאָרט אַרעסטירט געוואָרען און געבראַכט געוואָרען קיין לאָדז

ביי פּלאָנטשקאָווסקי'ן האָט מען געפונען 1200 זלאָטיס און ביי די קאָטשמאַרעק עטליכע טויזענד דאָלאַר, קאָטשמאַרעק האָט ערקלעהרט, אַז אַ טייל פון געלד האָט מען איהר צוגעגנב'עט אויפ'ן צוג און עטליכע הונדערט דאָלאַר האָט זי פערקויפט אויף דער שוואַרצער בערזע צו 5 זלאָטיס פאַר אַ דאָלאַר.

40 יאָהר וועט עס דויערן

אויב די קאַנאַליזאַציע-אַרבייטען וועלען געפיהרט ווערען אין ביז-איצטיגען טעמפּאָ.

אַ מעמאָריאַל צום לאָדזשער מאַגיסטראַט.

(ס) דער לאָדזשער מאַגיסטראַט און דער קאַנאַליזאַציע-קאָמיטעט האָט בעקומען פון דער פראַנקפורטער פירמע ס. האָלצמאַן אַ בריעף פאַך מעמאָריאַל וועגען די ביז-איצטיגע רעזולטאַטען פון די לאָדזשער קאַנאַליזאַציע-אַרבייטען.

אינ'ם מעמאָריאַל ווערט אָנגעוויזען, אַז אין איצטיגען מאָמענט וועט זיין זעהר שווער צו בעקומען אַן אויסלענדישע הלואה אויף גינסטיגע בעדינגען, כדי צו פערענדיגען די קאַנאַליזאַציע און וואַסערלייטונגס-אַרבייטען. ס'[illegible] צו[illegible] פערהאַן די מעגליכקייט איבערצוגעבען צו אַרבייטען אַן אויסלענדישער פירמע. די צווייטע מעגליכקייט איז איינצופיהרען אין פערלויף פון 10 יאָהר אַ ספּעציעלען קאַנאַליזאַציע-שטייער. דער מעמאָריאַל ווייזט אָן, אַז דאָס פיהרען די אַרבייטען דורך דער שטאָט גיט נישט קיין גאַראַנטיע, דאָס די אַרבייט וועט גוט אדורכגעפיהרט ווערען. ווייטער ווייזט דער מעמאָריאַל אָן, אַז אויב אין פערלויף פון 2 יאָהר איז אויסגעפיהרט געוואָרען 2 קילאָמעטער פון דער קאַנאַליזאַציע-אַרבייט וועט די אַרבייט מוזען דויערן 40 יאָהר, הייסט מ'דאַרף אַדורכפיהרען 200 קילאָמעטער, און די אַרבייט וועט דאַרפען קאָסטען 240 מיליאָן זלאָטעס.

דער מעמאָריאַל מאַכט אויך בעמערקזאַם, אַז די אַרבייט ווערט נישט ווי געהעריג געפיהרט און עס פעהלען די ענטשפּרעכענדע פאַכמענער.

פעלשער פון 2-זלאָטי-מטבעות פאַר'ן געריכט.

אורטייל: 3, 5 און 6 יאָהר תפיסה.

(און) נעכטען איז אין לאָדזשער קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דער באַנדע געלד-פעלשער, וועלכע זענען זיינער-צייט אַרעסטירט געוואָרען דורך דער לאָדזשער פּאָליציי.

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק זענען געזעסען: דער פיהרער פון דער באַנדע פעליקס יושקיעוויטש און זיינע מיטהעלפער: יוזעף וואָנזש, זאָפיאַ יושקיעוויטש, סטאַניסלאַוו וואָלאַס, יוזעף וואָלאַס און יוזעף לאַמאַרסקי.

אַלע זענען זיי בעשולדיגט-געוואָרען, אַז זיי האָבען נאָכגעמאַכט און פערשפּרייט פאַלשע 2-זלאָטי-מטבעות. ביי אַ טייל פון די בעשולדיגטע האָט מען ביים אַרעסט געפונען אַ סך פאַלשע מטבעות און ביי אַ טייל — טאָרמען אָפּצוגיסען די מטבעות.

בעת דער אויספאָרשונג האָבען זיך טייל בעשולדיגטע מודה-געווען אין פערשפּרייטען אָבער נישט אין נאָכמאַכען די מטבעות

אויפ'ן פּראָצעס, דאַגעגען, האָבען אַלע איינשטימיג ערקלעהרט, אַז זיי האָבען נישט נאָכגעמאַכט די מטבעות, נאָר זיי בעקומען ביי אַן אומבעקאַנטען אויף אַלט-שטאָט און זיי נאָר פערשפּרייט.

אַלס פערטיידיגער זענען אַרויסגעטרעטען די אַדוואָקאַטען: דיקשטיין, דאָבראַנאָווסקי, דושינסקי, פרידמאַן, פּאָרעלע און פיליפּקאָווסקי.

נאָך דער רעדע פון פּראָקוראָר פּייט, האָט דאָס געריכט אַרויסגעטראָגען אַן אורטייל, לויט וועלכען יושקיעוויטש איז פער'משפּט-געוואָרען אויף 6 יאָהר שווערע טורמע און צו פערלירען אַלע רעכט; וואָנזש — אויף 5 יאָהר טורמע און צו פערלירען די רעכט; סטאַניסלאַוו וואָלאַס — 3 יאָהר און צו פערלירען די רעכט; זאָפיאַ יושקיעוויטש — 4 יאָהר און צו פערלירען די רעכט; לאַמאַרסקי און וואָלאַס זענען בעפרייט געוואָרען.

\-\-\-\-

די טעטיגקייט פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט.

קאַמף געגען אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען.

(מ) איינע פון די וויכטיגסטע טעטיגקייטס-צווייגען פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג איז דער קאַמף מיט אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען און מיט די בעדינגונגען, אין וועלכע זיי קענען זיך אַנטוויקלען און פערשפּרייטען. די דאָזיגע אַקציע, וואָס ווערט סיסטעמאַטיש געפיהרט זייט אַ ריידה יאָהרען, גיט שוין איצט זעהר מערקבאַרע רעזולטאַטען. אַזוי האָט זיך די צאָהל אַנשטעקענדע קראַנקהייטען פאַר'ן 2 קוואַרטאַל אין פערגלייך מיט פאַראַיאָהרען פערקלענערט פון 882 אויף 281 ד. ה. ביז צו אַ דריטעל. דאָס איז נאָכגעקומען דורך אַ רעזולטאַט פון די סאַניטאַרע-אַרבייטען, פאָרשען די ברונעס, ביאַלאָגישע פּילטערס, פערהיטונגס-איינשפּריצונגען א. א. ו. בעזונדערס איז עס מערקבאַר געווען בנוגע בויך-טיפוס.

די געזונדהייטס-אָפּטיילונג האָט איינגעאָרדנעט ביי דער סעקציע צו קעמפען מיט טורבעקולאָז אַ רענטגען-קאַבינעט; געשאַפען ביי דער סאַניטאַר-אָפּטיילונג אַ סעקציע צו בעקעמפען דעם ראַק און אַ אינסטיטוט צו היילען דורך ראַדיום פערשידענע פרויען-קראַנקהייטען. לעצטענס איז אין לאַגעוויק געעפענט געוואָרען אַ סאַנאַטאָריום פאַר קינדער, וואָס זענען קראַנק אויף טובערקולאָז.

די געזונדהייטס-אָפּטיילונג האָט אויך איבערגענומען די וואוינונגס-אינספּעקציע.

לעצטענס איז פאָרגענומען געוואָרען אַ ספּעציעלע אַקציע צו בעקעמפען די שטושרעס, וואָס פערשפּרייטען פערשידענע אַנשטעקענדע קראַנקהייטען, און ברענגען שאָדען אין דער ווירטשאַפט.

ס'ווערט איצט אויך פּאָרבערייטעט צו שאַפען אַ אינסטיטוט צו פערברענען מיסט.

\-\-\-\-

מען לזבהארציגען פריינד
שמאי דזשיגאַן
צו זיין אָפּפאָהרען, ווינש איך אַ באַלדיגען צוריקקעהר צו דער אַרבייט לטובת דער יונגער יודישער ביהנע.
מ. עלבוים.

פּרעמיען קאָנקורס.

אונזערע לעזער, וואָס ווילען זיך בעטייליגען אינ'ם פּרעמיען-קאָנקורס פון „ניַיעם פאָלקסבלאַט" דאַרפען אָבגעבען די קאָנווערטען מיט די קופּאָנעס היינט, מיטוואָך און מאָרגען דאָנערשטאָג ביז 5 אַ זייגער אין אָוענד אין אַדמיניסטראַציע פון אונזער צייטונג.

היינט

די לויה פון מ. א. ווינער נ"ע.

היינט 12 אַ זייגער קומט פאָר די לויה פון דעם פערשטאָרבענעם גרויס-אינדוסטריעלער און איידעלען יודען, ר' משה אהרן ווינער.

„די איצטיגע לאַגע אין פוילען".

א. ד. ןס. אָרדענט די „התאחדות" איין דעם קומענדיגען זונטאָג אין „הזמיר" אַ בעריכטס-מיטינג פון דער „התאחדות"-פראַקציע אין סיים. ס'וועלען רעפערירען די סיים-דעפוטאַטען צבי העלער און אַ. לעווינזאָהן

פערזענליכעס.

(ס) היינט קומט צוריק פון אורלויב דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט און וועט איבערנעהמען זיין אַמט.

די אויסצאָהלונג

פאַר אַרבייטסלאָזע.

(ע) צוליב דעם, וואָס דער אַרבייטסלאָזען פאָנד האָט נאָך נישט בעקומען די 110 טויזענד זלאָטעס פאַר די אַרבייטסלאָזע אינטעלעקטועלע אַרבייטער, וועט די אויסצאָהלונג פון די אונטערשטיצונגען נישט פאָרקומען דאָנערשטאָג (ווי מיר האָבען נעכטען געמאָלדען), נאָר ערשט אין עטליכע טעג אַרום.

אויסלענדישע פּעסער.

(פ) די לאָ זער וואָיעוואָדשאַפט האָט אין אויגוסט אַרויסגעגעבען 989 אויסלענדישע פּעסער. פון דעם נאָרמאַלע צו 500 זל. 142, אומזיסטע, עמיגראַציע פּעסער — 662; פאַר אינדוסטריעלער — 115; אויף קוראַציע-צוועקען, שטודירען אויף צוזאַמענפאָהרען א. אַ. וו. — 47.

וואַרשא-מאָסקווא-וואַרשא.

די פאַרלעזונג פון קאַפּיטאַן אָרלינסקי.

היינט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע זאַל אַ פאַרלעזונג פון קאַפּיטאַן אָרלינסקי, וועלכער האָט ערשט נישט לאַנג געמאַכט זיין רייזע אויפ'ן שטח וואַרשאַ-מאָסקווא-וואַרשאַ. דער וועג האָט בעטראָפען 22,600 קילאָמעטער.

קאַפּ. אָרלינסקי וועט אויף דער פאָרלעזונג דערצעהלען די איינדרוקען פון זיין וואונדערבאַרע רייזע.

דער נעכטיגער דאָלאַר-קורס אין לאָדז.

נעכטען פאַרמיטאָג איז דער קורס געווען 9.18. די טענדענץ אויף דער נישט-אָפיציעלער בערזע איז געווען זעהר אַ שטאַרקע ביי אַ מינימאַלער צאָהל אָפּגעבער. מיטאָג-צייט האָט די באַנק פּאָלסקי אינטערווענירט און דער קורס איז צוריק-געגאַנגען ביז 9.13. פאַרנאַכט אָבער האָט דער דאָלאַר צוריק געשטיגען אויף 9.15 אין צאָהלונג און 9.16 אין פאָדערונג און האָט אַזוי אָפּגעהאַלטען ביז ביינאַכט.

מחר יהיה האות הזה !!!
מאָרגען
וועלען גליקליך ווערען
די וועלכע קויפען אַ לאָס 1-טע קלאַס אין דער גרעסטער און גליקליכסטער קאָלעקטור אין לאָדז
ס. יאַשאַ
פּעטריקאָווער 22
פּעטריקאָווער 66
טעל. 41-74 — טעל. 20-90

אסברא—א שעה'ז ווייב איז אחרון.

אז דאס שטימט מיט דער ווירקליכקייט, זעהט זיך אז פון דער דאזיגער געשיכטע.

אין דער געגענד וואו דער ה' ק. נ. וואוינט, (אויף אליא 1-טען מאי) קע-נען איהם אלע. מ'קען איהם, קודם-כל צוליב זיין ארבייטסזאמקייט און, צווייטענס, צוליב זיין פאמיליען-גליק, מיט וועלכען עס האבען איהם אמאל אלע מקנא-געווען, און ס'האט טאקי געקענט אנגערופען ווערען גליק: א פרוי אן אויסערגעוועהנליכע שענהייט. 2 קינדער ווי די ליאלקעס - איינס פון 4 יאהר און דאס אנדערע פון 7, פרנסה איז געווען בריוח און געזונד אויך דערצו.

האט טאקי ק. נ. געלעבט א רייה יאהרען גליקליך צופרידען, ביז-עפיס אן עין-הרע אדער אן אנדער שטן האט זיך אריינגעמישט און ער האט אנגעהויבען צו ליידען אויטערלישע צרות, וואס טרעפען זעלטען א מענשען.

אין אנהויב פון פערגאנגענעם זומער איז פלוצלונג די פרוי נ. נעלם געווארען. זי האט איבערגעלאזען א צעטעל, אז איהר מאן זאל, חלילה, גארנישט איבערקלערען, ס'איז איהר חלילה קיין שום שלעכטס נישט געשעה ה, אלא וואס דען, זי האט געניג א לעבען מיט איהר מאן דעם פלעגמאט, דעם אייביג-פערהארעוועטען, אייביג-פערנומענעם, וועלכער האט קיינמאל נישט קיין צייט פאר איהר.

זי האט אין ערשטע אויגענבליק גע-מיינט, ס'איז א שפאס, ווארים צו-וואס האט זי דאס געזאלט טון? האט איהר עפיס געפעהלט ביי איהם? אנצוטון האט זי געהאט פון שענסטען און בעסטע, א באנע צו די קינדער, א דינסט, א פיא-נינא אין שטוב.

וואס נאך ברויך א מענש? האט זיך דער נאאיווער נ. געטראכט.

ס'איז אריבער א וואך, צוויי, א חודש און דאס ווייבעל איז נישטא, דעמאלסט האט שוין נ. דעם ענין גענומען ערנסט און אנגעהויבען נאכצופארשען, וואו זי געפינט זיך. נאך לאנגע זוכענישען האט ער זיך דערוואוסט, אז זיין פרוי גע-פינט זיך אין זאקאפאנע און דוקא נישט אליין, נור אין דער בעזעלשאפט פון א לאדזשער גביר, אן עלטערער בחור.

נ. איז תכף אוועקגעפאהרען קיין זאקאפאנע און געהאט „אן אודיענץ" ביי זיין פרוי. די פרוי האט איהם פשוט און קלאהר ערקלעהרט, אז זי וויל נישט מיט איהם וואוינען, און אז זי האט שוין אפילו אן אנדער אויסדערוועהלטען.

דער ווייכהערציגער נ. האט קיין סקאנדאלען נישט געמאכט, ס'איז דאך א חרפה פאר לייטען. ער האט זיך נאר געבעטען ביי איהר:

— וואס וועט זיין מיט אונזערע קינ-דערלעך, מיט אונזערע צוויי קליינע מלאכים'לעך?

האט עס אבער גארנישט געהאלפען, און נ. איז א היימגעפאהרען איינער אליין, אהן זיין געוועזענער פרוי און אויף די קינדערלעך איז טאקי געווען א רחמנות. די אונשולדיגע עופה'לעך האבען נישט אויפגעהערט צו רופען - די מאמען.

נ. האט נישט געוואוסט, וואס זיי צו ענטפערן, און בעהאלטענערהייט, גע-וויינט מיט ביטערע טרעהרען.

דאס יונגע קינד האט אבער נישט אויסגעהאלטען און איז פאר בענקשאפט צו דער מאמען קראנק געווארען. דאק-טורים האבען ערקלעהרט, אז דאס קינד בענקט נאך דער מוטער און די איי-ציגע הילף איז, אז די מוטער זאל קו-מען צום קינד.

דער גוטער טאטע ק. נ. האט זיך אויפגעהויבען און איז נאכאמאל אוועק קיין זאקאפאנע.

— איך בין שוין א פערפאלענער! — האט ער זיך געבעטען ביי זיין אונטריי-ווייב — אבער וואס ווילסטו פון די קינ-דער, ווילסטו זיי טאקע פערפייניגען?..

דאס מוטער-הארץ האט זיך דאך גע-ריהרט, און פרוי נ. איז געקומען קיין לאדז, נישט חלילה, לעבען מיט'ן מאן, נאר אביסעל צו די קינדער.

אזוי ווי דער ענין איז שוין מפורסם געווארען, האט זיך צו ה' ק. נ. גע-ווענדעט דער ליבהאבער פון פרוי נ. מיט א פארשלאג, אז ער זאל גט'ן זיין פרוי און ער וועט מיט איהר חתונה האבען כדת משה וישראל.

ק. נ. האט דעם פארשלאג אפגעווארפען.

דער אלטער, גבירישער בחור איז אבער נישט אפגעשטאנען און האט אנ-געהויבען צו האנדלען. 1000 דאלאר, 2. 3. דער גביר האט שוין געוואלט געבען זיין געליבטערס מאן 4000 דא-לאר, אז ער זאל זיין פרוי גט'ן.

ק. נ. וויל אבער נישט האנדלען מיט קיין לעבעדיגע סחורה, ווי ער אליין זאגט, און נאך דערצו מיט זיין אייגע-נער פרוי, און האט דעם דאזיגען פאר-שלאג קאטעגאריש אפגעווארפען.

איצט איז די לאגע אזא: די פרוי נ. קומט יעדען טאג צו איהרע קינדער אויף אליע 1. מאי, געהט מיט זיי שפא-צירען און שטעלט צוריק אפ א היים, אין אווענד געהט זי אוועק צו איהר געליבטען.

קיין גט וויל נ. נישט געבען, און קיין נייע חתונה קען דעריבער נישט זיין. מיט וואס דער ענין וועט זיך ענדי-גען, וועט ווייזען די נאהענטסטע צוקונפט.

דער סכסוך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע נאך נישט אינגאנצען ליקווידירט.

מ'קאנפערירט נאך אלץ כסדר.

(ב) נאך די אפגעהאלטענע בעראטונ-גען האבען די פארשטעהער פון די טעק-סטיל-ארבייטער-פעראיינען זיך געווענ-דעט צום ארבייטס-אינספעקטאר, ער זאל איינלאדען די אינדוסטריעלער אויף א קאנפערענץ וועגען די 5 פראצענט הוספה פאר די מייסטער און אנגעשטעלטע.

דער ארבייטס-אינספעקטאר האט זיך געווענדעט צו די אינדוסטריעלער וועל-כער האבען געענטפערט, אז זיי בלייבען ביי זייער שטאנדפונקט. דאס נאר די ארבייטער קומט די הוספה, אויב אבער די מייסטער ווילען א הוספה, זאלען זיי זיך אליין ווענדען. יעדענפאלס, זענען זיי גרייט צו קומען אויף א קאנפערענץ.

דער ארבייטס-אינספעקטאר האט דע-ריבער ארויסגעשיקט איינלאדונגען צו די פארשטעהער פון די אינדוסטריעלער, ארבייטער און מייסטער און די קאנפע-רענץ וועט נאך היינט, מיטוואך פאר-קומען.

ווייטער אין דער זעלבער ריכטונג

צירקולאר וועגען אויפמאהנען שטייערן.

(פ) דער פינאנץ-מיניסטער האט פו-נאנדערגעשיקט א צירקולאר בנוגע די עקזעקוציעס. אינ'ם צירקולאר ווערט אויסגעדריקט די אנערקענונג די אמ-טען פאר דער ביז-איצטיגער טעטיגקייט און זיי ווערען אויפגעפאדערט אויך ווייטער צו ארבייטען אין דער זעלבער ריכטונג, דערביי זאלען די עקזעקוציעס געמאכט ווערען אויפ'ן גאנצען סכום פון שטייער-חוב.

אויב דער בעל-חוב וועט אדורכ-לאזען א ראטע, דארף דער גאנצער חוב איינקאסירט ווערען מיט אמאל. אין צוזאמענהאנג מיט דעם, וואס אינ'ם איצטיגען קווארטאל פאלט אויס צו צאהלען דעם גרונט-שטייער און דעם הכנסה-שטייער פאר 1926 ווערען די שטייער-אמטען אויפגעפאדערט פארצו-נעהמען א פלאנמעסיגע אקציע, אז די דאזיגע שטייערן זאלען איינפליסען ווען זיי וועלען פעליג ווערען.

וועגען שטאאט-ביודזשעט.

(א) דער אינערן-מיניסטער האט פונא-נדערגעשיקט א צירקולאר, אז דער ביודזשעט פון די קאמונאלע אינסטי-טוציעס וועט איצט זיין פון 1-טען אפ-ריל ביז'ן 31 מערץ. צוליב דעם דאר-פען די קאמונאלע איינריכטונגען מא-כען א בעזונדערען ביודזשעט אויפ'ן ערשטען קווארטאל פון 1927 און דאן פון 1. אפריל 1927 ביז'ן 31 מערץ 1928 אויב דער ביודזשעט פאר'ן ערשטען קווארטאל 1927 וועט נישט איבערשטיי-גען דעם ביודזשעט פאר'ן ערשטען קווארטאל 1926, דארף ער נישט קיין ספעציעלע בעשטעטיגונג פון דער אויפ-זיכטס-מאכט.

ארגעמיינע פערזאמלונג פון קאמא-שען-מאכער-מייסטער.

אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון קאמשען-מאכער-מייסט.. אונטער'ן פארזיץ פון ה' אדערבערג, איז צווישען אנדע-רען בעטראכט געווארען די פראגע וועגען רעארגאניזירען דעם פעראיין. דער פארז. ה' אדערבערג האט געהאלטען א לענגערען רעפעראט און אנגעוויזען אויף דער נייע-געשאפענער לאגע אין פאך, וועלכע האט געבראכט דערצו, אז א סך שטעפער-מייסטער זענען גע-ווארען כאלופניקעס, צוליב דעם לעגט דער רעדנער פאר, אז ס זאל געגרינדעט ווערען ביים פעראיין א סעקציע פון די אזוי-גערופענע כאלופניקעס.

ה' ראזמאן שלאגט פאר, אז ס'זאל געשאפען ווערען א קאמיסיע, וועלכע זאל זיך פערנעמען מיט אויסבעסערען די לאגע אין פאך. אין רעזולטאט ווערט אויסגעוועהלט א קאמיסיע פון 9 פער-זאן.

פאדערונג פון רעסטאראנען.

(וו) די רעסטאראציע איינהאבער האבען היינט ארויסגעשיקט א מעמאריאל קיין ווארשא. זיי פערלאנגען, אז די רעסטאראציעס פון 1-טער קאטעגאריע זאלען זיין אפען ביז 3 א זייגער ביי-נאכט; פון 2. קאטעגאריע ביז 1 ביינאכט און פאר קיין דאנסינגען זאלען נישט געמאכט ווערען קיין שום פריווילעגיעס.

א קינד אין ביאלאגישען פילטער.

(א) אויף ספאצעראווע 13 האט דער הויז-ווירט אבטאני פלארטשעק געדונ-גען א פויער אויף ארויסצוציהען מיסט אין די אומריינינקייט פונ'ם ביאלאגי-שען פילטער, בעת'ן רייניגען דאס קלאזעט האט דער פויער בעמערקט א ניי געבוירען קינד, וואס ביי איהם פון נאז האט נאך געריגען דאס בלוט. פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

פון ראבקע.

(מ) פערגאנגענע וואך איז צוריק-געקומען פון ראבקע די לעצטע פארטיע פון 48 קינדער, וועלכע זענען ארויס-געשיקט געווארען דורכ'ן מאגיסטראט, די קינדער האבען דורכשניטליך צו-גענומען צו 3 קילא.

מעלדונג.

ווי בעוואוסט האט דער אמעריקא-נער „ארט" אונטערגענומען אן אקציע ביי די לאנדסמאנשאפטען אין אמעריקא, זיי זאלען איינקויפען מאשינען און מכשירים פאר זייערע קרובים אין איי-ראפע.

אין צוזאמענהאנג דערמיט קאנען זיך אלע האנדווערקער, ארבייטער און אנ-דערע פערזאנען, וואס האבען קרובים אין אמעריקא ווענדען אין ביורא פון „ארט" פלאץ קאשטשעלנע 4. 1474

טראמוואי שלעפט א וואגען

און ברעכט זיך אויס די שויבען.

(פ) נעכטען איז ביי פעטריקאווער 20 א טראמוואי ארויפגעפאהרען אויף א וואגען מיט פלעשער. דער פוהרמאן איז אראפגעפאלען פון וואגען און איז שטארק צוקלאפט געווארען. דער טראמוואי האט זיך נישט בעוויזען גלייך אפשטעלען און האט איינינע שריט מיטגעשלעפט דעם וואגען מיט די פערד. אין טראמ-וואי-וואגאן זענען צובראכען געווארען די שויבען און די מעשענע שטאנגען זענען ארויסגעריסען געווארען. קיין מענ-שען האבען דערביי נישט געליטען. די פאליציי האט צוזאמענגעשטעלט א פרא-טאקאל.

פארזיכטיג ביים קויפען שוואמען!

א גאנצע פאמיליע זיך פערסם'ט.

(--) די פאמיליע פונ'ם בעקער-ארביי-טער יעקב מארטקאוויטש (מלינארסקא 2) איז היינטיגע וואך פלוצלונג קראנק-געווארען.

די דאקטוירים האבען פעסטגעשטעלט, אז אלע האבען זיך פערסם'ט מיט עפעס אנ'עסען.

ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די פרוי מארטקאוויטש האט אויפ'ן באלו-טער פלאץ געקויפט שוואמען, פון וועל-כע אלע האבען זיך פערסם'ט.

ס'איז געלונגען אלע אפצוראטעווען.

פון מיליטער-געריכט.

5 יאהר פאר גנבה.

(אז) אין מיליטער-געריכט פון לאד-זער קרייז איז נעכטען בעטראכט געווא-רען דער פראצעס געגען דעם זעלנער פראנציזשעק נאיעק, וועלכער איז גע-ווען בעשולדיגט, אז ער האט מיט נאך 2 ציווילע: שליווינסקי און שיקארסקי אויסגעגנב'עט פון מיליטער-מאגאזין פערשידענע זאכען אין דער ווערט פון קנאפע 900 זלאטעס.

דאס געריכט האט נאיעק'ן פער-משפט אויף 5 יאהר שווערע טורמע, פערלירען די רעכט און בעזייטיגען פון מיליטער.

שטרייק

פון די שטעפער-ארבייטער.

(--) ס'איז אויסגעבראכען א שטרייק פון די שטעפער-ארבייטער. די ארביי-טער האבען ארויסגעשטעלט 65 פראצ. הוספה פאר די, וואס פערדינען ביז 20 זלאטיס א וואך און 50 פראצענט פאר די, וואס פערדינען איבער 20 זלא-טיס, צום שטרייק זענען צוגעשטאנען כמעט אלע שטעפער-מייסטער אין לאדז.

קאנצערט פון ראבערט קאזאצעוס.

מארגען קומט-פאר אין דער פילהאר-מאניע דער לאנג-ערווארטעטער קאנצערט פון דעם בעריהמטען פיאניסט-ווירטואז ראבערט קאזאצעוס.

ביי אלע לאדזער מוזיק-ליבהאבער האט דער קאנצערט ארויסגערופען אן אמת'ע צופרידענהייט.

מיט א ראזיר-מעסער.

(-) אויף קאראלעווסקא 8 האט זיך געפרובט נעהמען דאס לעבען דער מאלער-מייסטער מיכאל קאוואלעווסקי. ק. האט זיך מיט א ראזיר-מעסער אדורכ-געשניטען דעם האלז. דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף און איבערגעלאזט אינדערהיים.

16-33

11-10 3-2

2-1 11-10

2-1 8-7

12-10 5-4

1-11 6-5

4-3 2-1

12-10 6-4

7-3

2-9

37-63

4-8

12-9 5.30-4

12-10 6.30 5

2-12

3-1

2-12.30

4-3

2120

7.30-3

6-9

אויף דער פּראָווינץ טוט זיך חושך.

וואַרטע מאַכט מיט פּסול'ע תפילין. – אין גאָראַי שלאָגט מען זיך איבער אַ „שטאָט“.-פּראַמפּאָלער שוחטים. איהר מעגט אייך שעמען!

דאָס שטעדטעל וואַרטע געהט איצט אויף רעדער. יונג און אַלט, קליין און גרויס, אַלע רעדען וועגען דער דאָזיגער מעשה. נישט בלויז מ'רעדט נאָר מ'טופּעט מיט די פיס, מ'שרייט, מ'ליאַרעמט מיט שוים אויף די ליפּען און – ס'איז סכנות נפשות.

וואָס איז דאָרט געשעהן? –

אָט הערט אַ משעקאַווע מעשה:

האָט זיך אין וואַרטע געלעבט אַ יוד מיט'ן נאָמען ר' פישעלע יאַקובאָוויטש און געווען אַ חשוב אין שטאָט. געווען בעל-קורא, בעל-תוקע, מנגן, חזן און ועל-כולם – אַ נאָהגטער אין גער'ער הויף און אַ סופר דערצו.

און אַז עמיץ האָט געדאַרפט אַ „קווי-טעל“ קיין גער, האָט ער געמוזט אָנקו-מען צו ר' פישעלען. זיינס אַ תתימה איז געווען אַ גוטע מטבע...

צום סופר'יי האָט זיך ר' פישעלע גענומען שוין אויף דער עלטער. פריהער האָט ער עוסק-געווען אין אַנדערע מלאכות און אַז ר' פישעלע, אַזאַ חשוב-העיר, שרייבט מזוזות און תפילין – האָט זיך די גאַנצע שטאָט געלאָזט שריי-בען תפילין פאַר די בר-מצוה'בחורים'-לעך נאָר ביי איהם.

דוכט זיך גאַנץ שעהן און פאַרוואָס זאָל מען טאַקע נישט שרייבען קיין תפילין ביי ר' פישעלען?

מאַכט זיך אָבער אַ מעשה, אַז ביי אַנ'אָרטיגען בעקער ווערט אַ יונגעל לא עלינו, משוגע און ער צעברעכט די תפילין און – מ'דערזעהט, אַז אין די תפילין ליגען נישט קיין פרשות נאָר – שמות. און אַז דער בעקער דערצעהלט דאָס, שריים מען אויף איהם אָן: „סמייטש, אויף ר' פישעלען וועט מען געהן זאָגען אַזעלכע זאַכען?“ – אָבער אַז מ'הויבט-אָן דורכקוקען די תפילין – דערזעהט מען, אַז אומעטום איז די זעלבע מעשה מיט די שטיקלעך שמות. ביטער! ר' פישעלע האָט נישט וואָס צו ענטפערען. און באַלד איז ער אויס בעל-קורא, בעל-תוקע און מוז נע-בעך אַנטלויפען קיין לאָדז זיך דינ-גען אַ דירה'לע אויף זשגאָווסקאַ גאַס.

שרייבט אונז אונזער וואַרטער קאָ-רעספּאָנדענט, אַז אין וואַרטע לאָזען זיך איצט אַלע „איבערזעהען“ די תפילין, און אַז די סופרים, וועלכע האָבען פרי-הער געליטען פון ר' פישעלע'ס „קאָנקו-רענץ“ און געליטען הונגער – האָבען איצט פרנסה-בריות.

בעשערט אַ שטאָט אַנ'אומגליק און גליק פאַר סופרים.

*

אין וואַרטע געהט די שטאָט האָדאָ-ראָם איבער פּסול'ע תפילין און אין גאָראַי טוט זיך חושך און ס'האָט זיך ממש געגאָסען בלוט איבער אַ ירושה-„שטאָט“, וואָס איז געבליבען פון אַ פערשטאָרבענער פרוי אין שוהל.

והמעשה שהיה, כך היה:

צוויי שטיף-ברידער פון איין מאַמען: לייביש וויים און יעקב לאָוענזאָן האָ-בען געהאָט בירושה נאָך זייער מאַמען אַ „שטאָט“ אין דער ווייבער-שוהל.

זענען געקומען ימים-נוראים און יע-דער פון די ברידער האָט געוואָלט, אַז די „שטאָט“ זאָל זיין פאַר זיין פרוי. און ביז מ'איז דורכגעקומען, האָט לייביש'ס ווייב פערנומען די „שטאָט“ און געקומען יום-כפור צום דאַווענען.

איז געקומען יעקב'ס ווייב און גע-טענה'ט, אַז די „שטאָט“ שטאַמט פון איהר שוויגער און דעריבער קומט זי איהר; און לייביש'ס ווייב האָט אויך גע'טענה'ט דאָס זעלבע. ס'איז געוואָרען אַ געוואַלד און די צוויי שטיף-ברידער זענען אַרויף אין ווייבער-שוהל זיך אָנ-נעהמען פאַר זייערע ווייבער. דאָס „אָנ-געהמען“ איז אָבער געווען אַזוי נישט-ברידערליך, אַז יעקב האָט לייביש'ן נעעפּענט דעם קאָפּ מיט אַ בענקעל. ס'איז געקומען אַ דאָקטאָר און פּאָליציי האָט צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל און אום סאַמע יום-כיפור האָבען זיך יודען געמוזט אונטערשרייבען אויף פּאַפּיר.

אוי, גאָראַי'ער יודען! שעהמט אייך!

*

פאַרהאַן אַ שטאָט אין דער מדינה פּוילען הייסט עס מיט אַזאַ זיס-לאַקרעצ-דיגען נאָמען ווי: פּראַמפּאָל. דאָרט געהט גראָד אַלץ כשורה און יודען טשעפּען זיך נישט איינער דעם צווייטען.

לעבען זיך אָבער דאָרט צוויי שוחטים: איינער אַ אַנ'אַלעקסאַנדער חסיד, וואָס שעכט פאַר אַלעקסאַנדערער חסידים; און אַ גער'ער – וואָס שעכט פאַר גער'-ער חסידים.

האָט זיך אַ יונגעל פונ'ם אַלעקסאַנ-דער שוחט צוקריגט מיט אַ יונגעל פון גער'ער שוחט און די טאַטעס האָבען זיך דעריבער אָנגעהויבען קריגען. גע ווען איז דאָס אום שמחת-תורה אין שטיבעל און די שוחטים האָבען זיך דעריבער פערשוויגען איינער דעם אַנדערען.

אָבער צומאָרגען, שבת-בראשית, האָ-בען זיך ביידע טאַטעס-שוחטים גענומען אַברעכענען אין מיטען מאַרק, יעדער מיט יענעמ'ס יונגעל און – ביידע זוהן זענען שווער פערוואונדעט: ווער מיט אַ שטאַם אייזען און ווער מיט אַ מעסער

גענוי גערעדט: דער אַלעקסאַנדרער שוחט, מרדכי יוסף הייסט ער, האָט דעם גערער'ס זוהן דערלאַנגט מיט אַ מעסער אין דער האַנד און ער ראַנגעלט זיך אין שפּיטאָל מיט'ן טויט; און דער גע-רער שוחט, משה הייסט ער, האָט גע-געבען דעם אַלעקסאַנדרער'ס זוהן מיט אַ שטאַם-אייזען איבער'ן קאָפּ.

האָבען זיך מענשען אַריינגעמישט און דער סוף איז געווען: פאַרהאַן 8 שווער-פערוואונדעטע און 21 אַרעסטירטע.

איינגיכען קומט פאַר דער פּראָצעס.

נו? דאַרף עס אַזוי זיין? שלאָגען זיך אַזוי יודען, ובפרט שוחטים?

צי איז עס אויך חל אויף שוחטים דער פּרינציפּ, אַז – אין די הענד פון אַ נאַר טאָר מען נישט געבען אַ מע-סער? –

– ם.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielnian 47 tel. 26-02
אונטערלייבע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען בעשטראַהלונגען מיט קינסטליכער בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

UKO
NAJWIĘKSZA ZAWARTOŚĆ HEMOGLOBINY
HEMATOGEN
DLA DOROSŁYCH i DZIECI
DO NABYCIA WE WSZYSTKICH APTEKACH i DROGERJACH

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט“

בעם דורלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער ראַשטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 13. אָקטאָבער 1926.

2220. אַ לעזער פון דער אַלטשטאָט.

די באַהן-פערוואַלטונג איז נישט פער-פליכטעט מיטצושיקען דווקא מיט דעם זעלבען צוג דעם באַגאַזש. אויב דער באַגאַזש איז אין משך פון 3 טאָג נאָכ'ן אָנקומען פון צוג נישט אָנגעקומען אויף דער בעשטימטער סטאַציע ווערט ער בעטראַכט פאַר פערלוירען. איהר האָט דאָס רעכט צו פאָדערן אַנ'ענטשעדיגונג, וואָס ווערט אויסגעצאָהלט אין דער הויך פון 5 זל. פאַר יעדען קילאָגראַם, אומ-אָפּהענגיג פון קוואַליטעט פון באַגאַזש.

2221. אַ געטרייער לעזער, מאַקס.

לויט דער פעראָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטער פון 23. נאָוועמבער 1925 איז איינגעפיהרט פאָלגענדער ראַבאַט פאַר'ן האַנדעל מיט טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען: פאַר הורטאָווניקעס, וואָס קויפען אין די מלוכה'שע מאַגאַזינען, אָדער די-רעקט פון די פאַבריקען, אויב זיי גע-פינען זיך אין דער זעלבער שטאָט 3.5 פּראָצ. פון טאַריף פּרייז, אויב די הור-טאָווניקעס געפינען זיך אין אַנ'אַנדערע שטאָט-4 פּראָצ. פאַר די דעטאַליסטען 9 פּראָצ. פאַר די אַזוי-גערופענע הויז-פערקויפער פון טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען 5 פּראָצ. פון טאַריף-פּרייז.

2222. אַ רעזערוויסט.

איהר האָט שאַנסען צו בעקומען אַזאַ קאָנצעסיע. וועגען דעם צווייטען ענין מאַכט אַנ'אינצידענטאַלע אָנקלאַגע.

2223. פינקוס כץ.

לויט'ן פונקט 2, אַרט 4 פון דער פער-אָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטער פון 22. נאָוועמבער 1925 קאָנט איהר בעקומען אַנ'אויסלענדישען פּאַס פאַר 20 זל. אויב איהר וועט צושטעלען אַנ'אָרימקייט-צייג-ניש פון אייער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט און אַ בעשטעטיגונג פון אַ רעגירונגס-דאָקטאָר, אַז איהר נויטיגט זיך אומבע-דינגט אין אַנ'אויסלענדישע קוראַציע.

2224. שלמה גרינבערג זגערזשער 92.

2225. ל. וו. 16, באַלוט.

2226. ס. ע. פון אַלעקסאַנדריינסקאַ.

2227. שטיין, פון באַזאַרנאַ.

2228. אַ לעזער פון נאַפּיורקאָווסקאַ-ג.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע, מיטברענגענדיג די צייטונג.

2229. אל. פר.

עס איז אַ פראַגע וואו היין איהר ווילט האָבען. אויב אין איינע פון די אין איי-ראָפּאַ ליגענדע מלוכות מוזט איהר האָ-בען אַ בעשטעטיגונג פון מלוכה'שען אַמט פאַר אַרבייטס-פערמיטלונג, אויב אין אַנ'אַנדערן וועלט-טייל דאַרפט איהר האָבען אַ בעשטעטיגונג פון אורזשאַנד עמיגראַציני אין וואַרשאַ.

2230. אַ גרופּע פער. לאָקאַטאָרען פון ווסכאָדניאַ 49.

כל-זמן דאָס דירה-געלד פאַר'ן לויפענדען קוואַרטאַל בעטרעפט נאָך נישט קיין 75 פּראָצ. פון דער סומע וויפיל דערזעלבער לאָקאַל איז געגאַנגען אין יולי 1914, דאַרף מען נאָך בעצאָהלען פאַר אויסגאַבען, אָבער נישט פאַר אַלע, נור בלויז פאַר וואַסער און קלאָזעט-אויסרייניגען.

2231. לייב שטילער.

אויב אייער וואוינונג בעשטעהט נישט מעהר ווי פון 1 צימער און קיך איז אויף אייך אָהן אַ צווייפעל חל די נאָ-וועלע צום אוסטאַוו וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ. איהר דאַרפט אַלזאָ צאָהלען פאַר יעדען קוו. 43 פּראָצ. דירה-געלד און 6 פּראָצ. פאַר די אויסגאַבען. די נאָוועלע איז גילטיג דערווייל ביז דעם 1 יאַנו-אַר 1927.

די טראַגעדיע פון זאַנגער'טע

די שוויגער האָט איהר דערפיהרט צו זעלבסטמאָרד.

אין ריגע רעדט מען איצט זעהר פיל וועגען דעם געהיימניספולען זעלבסט-מאָרד פון דער קראַנקען-שוועסטער אָלגאַ לונץ.

אָלגאַ לונץ איז געווען אַ יונגע פרוי פון 30 יאָהר.

זי איז געווען אַ טאָכטער פון אַ ריי-כען קריסטליכען סוחר אין אָדעס. די באָלשעוויקעס האָבען אין יאָהר 1919 דערשאָסען איהר פאָטער. דאָס יונגע מיידעל איז דאַן אַליין אַנטלאָפען פון רוסלאַנד. זי איז געבליבען אין ריגאַ, ווייל זי האָט מעהר קיין געלד נישט געהאַט ווייטער צו פאָהרען.

אין אַ קורצער צייט אַרום נאָך איהר אָנקומען, האָט זי זיך בעקענט מיט דעם ריגער יודישען דאָקטאָר לונץ. דער דאָקטאָר האָט זיך אין איהר פערליבט און האָט איהר פאָרגעלייגט חתונה צו האָ-בען מיט איהם. דעם מיידעל איז ער אויך געפעלען געווען.

אָבער דער דאָקטאָר האָט אַנ'אַלטע מוטער, זעהר אַ פרומע יודענע און דער זוהן האָט די מוטער זעהר געליבט. און אום איהר נישט צו פערשאַפען פערדרוס דורך דעם, וואָס ער חתונה'ט אַ גוי'ע, האָט ער געבעטען זיין כלה, זי זאָל זיך מגייר זיין.

דאָס מיידעל איז איינגעגאַנגען אויף דעם.

גאָך דער חתונה האָט זיך פאַר דעם יונגען ווייבעל אָנגעהויבען אַ גיהנם: איהר שוויגער האָט איהר נישט ליב בעקומען און האָט איהר גענומען ברע-נען די טריט. אויך האָט זי דעם זוהן כסדר געיאָדעט, וואָס ער האָט זיך אויסגעקליבען אַ גוי'ע פאַר אַ ווייב, אין דער צייט וואָס ער האָט געקענט בעקומען פאַר אַ פרוי די שעהנסטע און די רייכסטע יודישע מיידעל.

דער יונגערמאַן איז געווען צווישען צוויי פייערן: ער האָט זעהר געליבט זיין ווייב, אָבער ער האָט אויך זעהר געליבט זיין מוטער.

דערווייל האָט דאָס ווייבעל אַלץ מעהר געליטען פון איהר קאַפּריזנער שוויגער, ביז עס האָט ענדליך גע-פּלאַצט ביי איהר דאָס געדולד און זי האָט געזאָגט צו איהר מאַן:

– מעהר קען איך שוין נישט אויס-האַלטען פון דיין מוטער. איינמאָל פאַר אַלע מאָל מוז נעהמען אַ סוף צו מיינע צרות. אויב דו ליבסט מיך – מוזען מיר זיך פערנאַנדערשיידען מיט דיין מאַמען און זיך אַריבערציהען אין אַנ'-אַנדער דירה, אַז נישט – מוז איך אַוועקגעהן פון דיר, ווייל מיט דיין מאַ-מען אונטער איין דאַך קען איך מעהר נישט זיין!

דר. לונץ האָט זיך דערשראָקען פאַר איהרע רייד און האָט איהר גענומען בעטען, זי זאָל איהם נישט צוברעכען זיין לעבען און נישט צושיידען מיט זיין מאַמען, וועלכע ער ליבט אַזוי שטאַרק.

– אַזוי! – האָט דאָס ווייבעל גענו-מען שרייען – איהר ליבסטו, און מיר ליבסטו גאָר נישט! און מיין לעבען איז ביי דיר גאָרנישט ווערט?! ניין, איך וויל, אַז מיר זאָלען זיך שוין אַרויס ציהען פון דאַנען, אַנישט געה איך די מינוט אַוועק פון דיר!

ווען ער האָט דערהערט אַזעלכע האַרבע ווערטער, האָט ער זיך ענדליך ענטשלאָסען און גענומען זוכען אַ דירה.

אָבער אין ריגע הערשט איצט אַ שרעקליכער קריזיס אויף וואוינונגען.

און עס פערשטעהט זיך, אַז דאָקטאָר לונץ האָט אויך נישט אַזוי לייכט געפו-נען דאָס וואָס ער האָט געזוכט. עס איז אַוועק איין מאָנאַט און צוויי מאָ-נאַטען און דריי אַלץ אין איין זוכעני-שען, ביז זיין מוטער האָט זיך ענדליך דערוואוסט, אַז ער זוכט אַ וואוינונג, האָט זיך דאַן גענומען זיך צום זוהן:

אַ צייט האָט די אַלטע גערעדט צו איהר זוהן, און איהרע רייד האָבען אַזוי געווירקט אויף אַ יהם, אַז ער איז גלייך אַוועק צו זיין ווייב און האָט איהר געזאָגט, אַז ער קען פאַר קיין פאַל נישט געפונען קיין וואוינונג און זיי מוזען זיין געדולדיג און דערווייל בלייבען וואוי-נען צוזאַמען מיט דער מוטער.

דאָס ווייבעל האָט פערשטאַנען, אַז די אַלטע האָט איהם שוין ווידער גע-נומען אין די הענד אַריין און האָט איהם שוין ווייטער איבערגערעדט, און איצט איז איהר מיט אַמאָל אַזוי עקעל-דיג געוואָרען איהר כאַראַקטערלאָזער מאַן, אַז זי האָט בעשלאָסען מעהר גאָר נישט מיט איהם צו רעדען וועגען דעם און אַוועקצוגעהן פון איהם.

און זי איז טאַקע פון איהם אוועק-געגאַנגען און איז אָנגעקומען אין דעם יודישען שפּיטאָל „ביקור חולים“.

די ערשטע צייט איז דער מאַן גע-לאָפען צו איהר און מיט טרעהרען אין די אויגען געבעטען, אַז זי זאָל קומען צו איהם צוריק און פערשפּראָכען, אַז איצט וועט ער שוין זיין גוט און פרום און זיך מעהר נישט לאָזען פיהרען פון זיין מאַמען. די פרוי האָט מעהר נישט געגלויבט אין איהר מאַנ'ס רייד, ווייל זי האָט שוין זעהר גוט געקענט זיין כאַראַקטער, און זי האָט איהם געזאָגט, אַז ס'איז אומזיסט זיין רעדען, זי וועט מעהר צו איהם פאַר קיין פאַל אין דער וועלט נישט קומען.

ווען ער האָט געזעהן, אַז ער וועט ביי איהר גאָרנישט אויספיהרען, האָט ער אויפגעהערט זיך צו בעטען ביי איהר און אַזוי זענען אַוועק צוויי יאָהר צייט און דער מאַן און דאָס ווייב האָ-בען געלעבט בעזונדער און זיי האָבען אפילו נישט געזעהן איינע דעם אַנדע-רען און עס האָט געשיינט, אַז זיי האָ-בען זיך איינער אָן דעם אַנדערען אין גאַנצען פערגעסען.

איהם איז ענדליך געוואָרען אומעטיג צו לעבען אַליין און דערצו נאָך האָט איהם זיין מאַמע אויפהערליך געיאָדעט, אַז ער זאָל חתונה האָבען און זי האָט אונטערגעשיקט צו איהם שדכנים, וועלכע האָבען איהם גערעדט די בעסטע שדוכים, ביז מיט אַ קורצע צייט צוריק האָט ער בעשלאָסען איינ-מאָל פאַר אַלע מאָל צו גט'ען זיך מיט זיין פרוי

און פון די אַלע שידוכים, וואָס מען האָט איהם גערעדט האָט ער זיך אויס-געקליבען איינעם – די טאָכטער פון אַ רייכען ריגער יודען.

זיין ערשטער פרוי האָט ער אַריינ-געשיקט אַ גט און ער האָט זיך גענומען גרייטען צו דער חתונה מיט זיין בייער אויסדערוועהלטער.

אָבער זיין פרוי האָט איהם נישט אַזוי לייכט פערגעסען, ווי ער איהר. זי האָט נאָך געליבט איהר מאַן.

אַ געוויסען טאָג, נאָכדעם ווי מען איז געקומען פון שפּיטאָל זעהן, וואָס מיט איהר איז, ווייל זי איז שוין איי-ניגע טעג צייט נישט געקומען צו דער אַרבייט – האָט מען געפונען צוגעשלאָ-סען די טיהר פון אינעווייניג און ווען מען האָט אויפגעבראָכען די טיהר האָט מען געפונען אָלגאַ לונץ אַ פּגר'סט'טע.

ווי אזוי מ'האט געראטעוועט די ספרי-תורות

בשעת דעם פלארידא-חורבן.

בשעת דער שרעקליכער שטורם-קאַ-טאַסטראָפע אין מיאַמי, פלאָרידאַ, זע-נען חרוב געוואָרען אַ סך יודישע משפחות און אומגעקומען נישט ווענינ יודישע נפשות. ביז איצט קאָן מען נאָך נישט פעסטשטעלען די צאָהל פון די יודישע קרבנות, אָבער די גאַנצע יודי-שע בעפעלקערונג פון די פעראייניגטע שטאַטען האָט זיך אָבגערופען און האָט געהאָלפען תיכף צו אָרגאַניזירען אַ ברייטע הילפס-אַקציע.

די „בית-דוד" שוהל, די איינציגע אָרטאָדאָקסישע שוהל אין מיאַמי, האָט שטאַרק געליטען. דער דאַך איז אָראָב-געריסען געוואָרען און די פענסטער אויסגעהאַקט געוואָרען. די ספרי-תורות זענען אַרויסגעראַטעוועט געוואָרען דורך דעם שמש פון שוהל, וועלכער האָט צו-זאַמען מיט זיין 10 יעהריגען זוהן גע-טראָגען די ספרי תורות אין מיטען שטורם צו אַ שכנות'דיגער געביידע. די געליטענע שוהל איז איצט פערוואַנ-דעלט געוואָרען אין אַ צייטווייליגען שפיטאַל, וואו עס געפינען זיך 50 בעטען. די באַלדיגע הילף פאַר די יודי-שע קרבנות איז אָרגאַניזירט געוואָרען דורך די וואוילטעטיגקייט-אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען געשאַפען אַ „פעראייניג-טען יודישען הילפס-קאָמיטעט". אַנ'אַפעל צו די יודען אין אַמעריקאַ ווערט גע-פלאַנט. אַ קאָנפערענץ פון פראָמינענטע יודישע בירגער פון פלאָרידאַ איז פאַר-געקומען אין איינינע טעג אַרום צו פעראייניגען די יודישע הילפס-אַרבייט.

אַ געשיכטע פון אויסערגעוועהנליכען מוט, איז דערצעהלט געוואָרען פון דעם שמש.

„צום אָנהויב האָבען מיר נישט גע-שפּנקט קיין אויפמערקזאַמקייט דעם שטורם. שפּעטער אָבער ווען מיר האָ-בען געזעהן, אַז דעכער פליהען אין דער לופטען און אַז די פערפלייצונג פערשטאַרקט זיך, איז ביי מיר קלאָר געוואָרען, אַז איך מוז עפּעס טון צו ראַטעווען די ספרי תורות פון שוהל", האָט ער ערקלערט.

„עס איז שוין געווען געפעהרליך אַרויסצוגעהן אין גאַס, ווייל שטיקער פון דעכער און געביידעס האָבען גע-האַלטען אין איין פאַלען. עס האָט אויך נעגאָסען אַזוי ווי די הימלען וואָלטען זיך געעפענט. איך בין געווען זיכער, אַז נח'ס מבול קומט ווידער אויף דער וועלט און אַז אַלץ וועט אָבגעוואַשען ווערען פון דער ערד".

„קום, לאָמיר געהן אין שוהל און זעהן, וואָס עס טוט זיך מיט די ספר תורות". האָב איך געזאָגט צו מיין צעהן יאָהריגען זוהן, „אויב מיר וועלען שטאַר-בען, לאָמיר שטאַרבען מיט אַ ריינעם געוויסען, אַז מיר האָבען געטון אַלץ, וואָס עס איז מעגליך געווען צו ראַטע-ווען די ספרי-תורות. מיין יונגעל האָט איינגעשטימט און מיר זענען אַוועק אין שוהל. יעדער טריט איז געווען סכנת נפשות. מיר זענען אָנגעקומען בשלום אין שוהל אַריין.

קומענדיג אין שוהל, האָבען מיר דערזעהן, אַז די געביידע איז צושע-דיגט און איז פול מיט וואַסער. דאָס וואַסער האָט שוין געהאַט דערגרייכט דעם ארון קודש. נישט קוקענדיג דע רויף זענען מיר אַריין אין וואַסער. גע-עפענט דעם ארון-קודש און אַרויסגע-נומען די ספר תורות, דאַן אַרויף צו דער ווייבערשער גאַלעריע און זיך צו-געגרייט צו קריכען העכער, אויב דאָס וואַסער וועט דערגרייכען דעם עזרת נשים. דאָס וואַסער איז אָבער אַזוי הויך נישט געקומען. איך און מיין יונגעל זענען געבליבען אין דעם עזרת נשים ביז דער שטורם איז געוואָרען שטילער. און מיר האָבען די ספר תורות אַוועק-געטראָגען אין דעם שכנ'ישען שול בנין,

דאָרט וואו ס'איז תמיד פרעהליך.

(ענדע פון 3 טע זייט).

שוין דעם בלויז פון די טשאַרלסטאַני-סטען און באַקאַריסטען, זיי וויזיטירען די קוואַלען, פערשטעהט זיך, ניט צוליב'ן טרונק, נאָר צו בעטראַכטען דעם ברוי-זיגען לויפען פון נאַטירליכען מינעראַל-וואַסער, וועלכער ווערט וואַרים פון זיך אַליין, זיי קריכען אויף די בערג, גידע-רין אין די גרין-בעוואַקסענע טאָלען און שווימען אַרום אין דער לענג און ברייט פון דער וויאַרסטען-פערשפרייטער בורושעי-אָזערע.

דער ליבסטער אָרט ביי די טוריסטען איז דער היסטאָרישער שלאָס, וואָס שטעהט אויפ'ן שפיץ פון העכסטען ע-לע בענער באַרג מאָן-ריוואַר און גע-פינט זיך אויך דער אַנדערער זייט פון דער אָזערע. דאָרט פאָהרט מען אַרויף מיט אַ צוג, וואָס איז ספּעציעל איינגע-אָרדענט פאַר טוריסטען.

אין דעם דאָזיגען שלאָס געפינען זיך די טרומנעס פון אַלע פירשטען, וואָס האָבען געוועלטיגט איבער סאַוואָיאַ (די פּראָווינץ האָט אַמאָל געהערט צו איטאַליע). אויף יעדער טרומנע איז אויסגעקנאָטען דער ביוסט פון פירשט. די אַרכיטעקטור פון בנין, ווי די מער-שידענע מאַלערייען אויף די ווענט און סופיטען, לוים ביבלישע מאָטיוען, און די סקולפטורען, וואָס בעציהרען די גע-שמאַקפולע מעבלירטע צימערן — זענען קונסט-ווערק פון דער ערשטער מדרגה.

ווען מ'קוקט אַרויס פון דער שלאָס-ווערענדע, ענטפלעקט זיך אַ פערכישו-דיגע פּאַנאָראַמע: פון איין זייט זעהט מען ווייסע שניי-שפיצען אויף אַ פונקעל-פיאַלעט באַרג, צושאָטענע רויטע היינ-לעך אויף אַנ'אַנדער הויכען באַרג און אָט ווערט מען פלוצים פערבלענדעט פון אַ רויטען פייער, וואָס שפיגעלט זיך אָפ פון דער זון אויף דער בלויער אָזערע. אויף אַ אַנדער זייט זעהט איהר אַ פאַרביגען טאָל, פערזייהט מיט פי-טשינקע שטיבעלאַך און עפּעס מאָדנע שייניגקע בוימעלאַך... שעה'ן גאַנצע קען נישט מיאוס ווערען קוקענדיג אויף די דאָזיגע אויגען-בלענדענדיגע בילדער.

די גייסטליכע, וואָס געפינען זיך אין שלאָס (דאָרט איז איצט אַ מאָנאַסטיר), פיהרען אַרום אַלע פירשטליכע אפּאַר-טאַמענטען, וואו ס'שטעהן אימבערירט פערשידענע קונסט-אַנטיקען וואָס דער צאָן פון יאָהר-הונדערטער האָט זיי נישט בעריהרט.

אין די שטאַרק-הייסע טעג מאַכט מען עקסקורסיעס קיין שאַמאָני (35 קילאָמעטער פון ע-לע-בען) אויף וועלכען ס'קוקט אַראָפּ מאַיעסטעטיש דער בע-ריהמטער מאָן בלאַן און וואו מ'קען זיך זעהר גוט ווייזען ביי די פערשי-דענע ווינטער-ספּאָרטען.

אַ ביסעל ווייטער פון שאַמאָני זענען דאָ ניגאַנטישע בערג פון אַריבער 4800 מעטער די הויך. דאָרט וואוינען האַלב-ווילדע פּראָוואַנצ'ען, וועלכע רעדען אויף אַ כבּאַלישען זשאַרגאָן און קומען זעל-טען אין בעריהרונג מיט דער ציווילי-זירטער וועלט פון אונטען. זיי זענען זיך מתחתן צווישען זיך און לעבען אויפ'ן פרימיטיפסטען שטייגער. אויף די טוריסטען קוקען זיי מיט גרויס חשד און מיידען זיי אויס.

אַז די טוריסטען ווערען שוין מלא וגדוש מיט נאַטור-איינדרוקען, קומען זיי זוכען „איבערלעבונגען" אין דער ע-לע-בענער קאַזינאָ, וואו זיי זענען גאַנץ אָנגעלייגטע געסט. די צובאַלע-וועטע גבירישע ווייבלעך און מיידלעך מיט זייערע שווערע בריליאַנטען פער-בלענדען די אויגען און...

מ'טאַנצט שוין אין קאַראַהאַר דעם טשאַרלסטאָן, — פערשטעהט זיך, אַז די טוריסטען קענען אויך נישט גובר זיין דער סטרא אחרא...

מ. שיראַטע.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. הויפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו-מיט פאַי-האַפטונג.

ZWIEDZ WYSTAWĘ GOSPODARSKO-HYGIENICZNĄ w ŁODZI
Al. Kościuszki 73, 75, 77
„Targ Rzemieślniczy".
Koncerty—Radjo—Kino. 1485 Wejście 1 złoty.

ביליג! רעיעל!

די נייעסטע פּערפומען, קרעמען, טואַלעט-זייפען, קעלנישע און בלומען-וואַסערן, פּודער הויבגאַן, קאָסי און אַנדערע צו רעדוצירטע פּרייזען עמפּפעהלט

פּערפומעריע דרוקער,

!! זאַוואַדזקאַ !!

פאַר אַנגראָסיסטען – ראַבאַט!

רעיעל! ביליג!

די ליבעס פון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישן קייזערליכען הויף

פון ל. זאַכער מאַזאָה.

(7

— און דאָ האָט יעליזאַוועטע זיך ווידער אַריינגעמישט:

— הערצאָג, איהר האָט ערשט געזאָגט „מעג זי זיין ווי שעהן", מיינט איהר אויך, אַז זי איז זעהר שעהן?

— דאָס קען מען נישט אָפּלייקענען, פּרינצעסין, קען אימי-צער אָפּלייקענען, אַז איהר זענט שעהן?

— אָ, פון מיר רעדט מען נישט. זי איז דאָך שעהנער פון מיר. נישט אמת?

און יעליזאַוועטע האָט אַ קוק געטון אויף דער קייזערין, וועלכע איז ווידער געוואָרען אויפגערעגט פון ביראָנס בעמער-קונג וועגען מאַדאַם לאָפּוכינס שעהנקייט.

דאָ איז יעליזאַוועטע צוגעגאַנגען צו דער אַלטער קייזערין און האָט שטיל אַרויסגעפליסטערט:

— נאָך איצט טראַכט ער וועגען איהר שעהנקייט.

די קייזערין אַננאַ האָט אָנגעשטעלט איהרע קליינע אויגען אויף ביראָנען און אַ ווילע געשוויגען. דערנאָך האָט זי זיך אָנ-גערופען:

— קיין עהרליכע איז זי נישט. געגען גאָט'ס געבאָט האָט זי פערבראָכען. גוט, הערצאָג, גאָט וויל אַזוי. טו מיט איהר וואָס דו ווילסט.

און מיט אַמאָל האָט זיך יעליזאַוועטע דערמאָנט אָן דעם אייז פּאַלאַץ און זי האָט זיך אַ כאַפּ געטון:

— הערצאָג, ווי וואָס דער קאַלטער סיביר, ווען עס איז פעהראַן ביי אונז אַנ'אייז-פּאַלאַץ, אייער גרויס קונסטווערק? זאָ-לען מיר זי חתונה-מאַכען אין אייז-פּאַלאַץ!..

דער הערצאָג האָט אַ טראַכט געטון, דערנאָך האָט ער אַרויסגערעדט:

— נישט קיין שלעכטער פּלאַן.

די אויגען האָבען זיך ביי איהם אָנגעצונדען.

— אַנ'אויסגעצייכענטער פּלאַן — האָט ער גערעדט ווייטער — מיר וועלען זי חתונה מאַכען מיט איינעם פון די פּויערים, וואָס זיצען אין די הונדערטער אין אונזערע געפענגנישען. מיר וועלען נישט זיין שלעכט צו איהר. מיר וועלען פאַר איהר אויס-קלויבען אַ יונגען פּויער. דאָס הימעל-בעט אין אייז-פּאַלאַץ איז נאָך אומפערירט. אַ געהויבענע חתונה וועלען מיר שפּילען, ווי ס'פּאַסט פאַר אַזאַ שעהנע פרוי. מיט מוזיק און טענץ, און אַלע פעלקערשאַפטען פון גאַנץ רוסלאַנד וועלען אין איהר נעהמען אָנ-טייל. אַנ'אויסגעצייכענטער פּלאַן!

די קייזערין האָט אַ שאָקעל געטון דעם קאָפּ.

— ניין, ניין, הערצאָג — האָט זי אַרויסגערעדט מיט גע-בעט — מ'דאַרף נישט, מ'טאָר נישט, לעבעדיגע מענשען, לעבע-דיגע נפשות, ווי אַזוי קען מען דאָס!

— און איך גלויב נישט סיי-ווי-סיי צי דער הערצאָג וועט עס טון — האָט יעליזאַוועטע אַרויסגערעדט כיטרע — מיט אַזאַ שעהנער פרוי טוט מען דאָס נישט. און דערהויפּט נאָך ווען מ'איז אַזאַ פיינשמעקער ווי דער הערצאָג און מ'האָט אַמאָל די שעהנע פרוי איך זיבען און מען האָפט נאָך אַמאָל...

דאָס איז גענוג געווען, אַז די אַלטע, אייפערזיכטיגע קיי-זערין זאָל פערציטערט ווערען. זי האָט ווידער אַ קוק געטון אויף ביראָנען מיט אויגען, וואָס זענען פול געווע מיט חשד, דערנאָך האָט זי זיך מיט אַמאָל אָנגערופען:

— אָבער אויף אַזאַ פרוי, וואָס וויל נישט אָפּהיטען דעם געבאָט פון גאָט ווענען זיין טריי דעם אייגענעם מאַן, טאָר מען קיין רחמנות נישט האָבען. און די דאָזיגע שטראָף איז אַ ריכטיגע. זאָלען טאַקי אַלע קומען זעהן, ווי אַזוי מ'בעשטראָפט אַזאַ פרוי, און זאָל עס זיין אַנ'אָנלערנונג פאַר אַנדערע.

יעליזאַוועטע האָט זיך געפרייט. זי האָט שוין הנאה געהאַט פונ'ם ווילדען ספּעקטאַקעל, וואָס זי האָט זיך געמאָלען אין איהר פאַנטאַזיע...

* * *

קיינער האָט נישט געקענט ראַטעווען די שענע, יונגע פרוי — נישט איהר מאַן, דער קאַמערהער לאָפּוכין, און נישט איהר געליבטער, דער גראַף לעווענוואָלדע. זי האָט געמוזט אומקומען אויפ'ן שוידערליכסטען און ווילדעסטען אופן

די „חתונה" האָט זיך אָנגעהויבען מיט אַ פּראָצעסיע איבער די הויפּט-גאַסען פון פּעטערבורג. אַ גרויסער מוזיק-אָרקעסטער איז געגאַנגען פאָראויס.

אויף אַנ'עלעפאַנט איז געזעסען די כלה, די שעהנע פרוי לאָפּוכין, מיט אַנ'אָראָפּגעלאָזטען קאָפּ אונטער אַ שלייער, און נע-בען איהר דער חתן, אַ יונגער פּויער, אין אַ טייערען פעלץ און היטעל. אין וועלכען מ'האָט איהם אויסגעפּוצט לכבוד זיין „חתונה". דער פּויער האָט געקוקט מיט צוטומעלטע אויגען אויף אַלע זייטען, ווי אַ געיאָגטע חיה.

הינטער זיי האָבען זיך געצויגען פאָרלעך פון אַלע פעל-קערשאַפטען פון דעם גרויסען רוסלאַנד, אַרום דריי הונדערט פּערשוין, יעדעס פּאָרל אָנגעטון אין איהר בעזונדערען נאַציאָנאַ-לען קאָסטיום.

ס'האָבען מאַרשירט אוקראַינער אין הויכע שוואַרצע שעפּסע-נע היטלען, באַשקירען אין רויטע רעק, מאָלדאָוואַנער, וואָס האָ-בען אין זייערע לאַנגע פעלצענע קאַפּטאַנס אויסגעזעהן ווי טער-קען, און נאָך זיי — בולגאַרען, אַלבאַניער, אַרנאַוטען, בוכאַרער, טאַטאַרען, פּערסער, קאַלמיקען, קירגיזען, סאַמאָיעדען, גריכען, קאַזאַקען פון אוראַל און פון שוואַרצען ים, אונגאַרן, אַרמענער, דייטשען, ציגיינער, אינדיער, טשואוואַקען, קאַמטשאַדאַלען, אָסטיאַקען; אַנדערע האָבען געריטען אויף קעמלען, די טורנו-זען זענען נאָכגעפאָהרען אויף שליטלעך, וואָס זענען געשלעפּט געוועזען פון הירשען; די קאַמטשאַדאַלען — אויף שליטלעך, גע-שלעפּט פון הינד, און ווידער אַנדערע — אויף שליטענס, גע-שלעפּט פון בעק, אָקסען און אפילו פון חזירים.

די פּראָצעסיע האָט זיך געצויגען אין איין ריכטונג צו ביראָנס רייט-אַקאַדעמיע, וואו אַ גרויסע סעודה איז אָנגעגרייט געוועזען פאַר די חתונה-געסט. נאָך דער סעודה איז געווען אַ באַל, וואו יעדעס פּאָרל, וואָס האָט פערטראָטען איהר בעזונדער פאָלק, האָט געטאַנצט איהר בעזונדערען נאַציאָנאַלען טאַנץ.

און חתן-כלה האָט די גאַנצע צייט געמוזט זיצען אויף זיי-ערע „בכבודיגע" פּלעצער אויבען אָן.

מאַדאַם לאָפּוכין, וועלכע האָט די גאַנצע צייט געהאַלטען דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזט נידעריג אויף איהר ברוסט, האָט מיט אַ מאָל איהם אויפגעהויבען אונטערן שלייער און זיך געווענדעט צום יונגען פּויער נעבען זיך, צו איהר „חתן", מיט טרעהרען אינ'ם קול:

— דו זיי מיר מוחל פאַר דיין יונג לעבען, וואָס קומט אום פאַר מיינע זינד, גאָט וויל אַזוי!

דער פּויער האָט גאָר צוטומעלט אַ בינטעל געטון אויף איהר מיט די אויגען, ער האָט נישט פערשטאַנען, וואָס זי האָט געמיינט.

צום סוף האָט מען חתן-כלה אַוועקגעפיהרט אין אייז-פּאַלאַץ. דאָרט איז פאַר זיי דאָס הימעל-בעט צוגעגרייט געווען.

(פאָרטזעצונג קומט).

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek (Róg Rokocińskiej)
Od poniedziałku, 11 do 19 października r.b
Dla dorosłych: początek codziennie o godz. 6^{30} i 8^{45} (w soboty i w niedziele 5, 6^{45} i 8^{45})

IWONKA W roli tytułowej **Jadwiga smosarska.**
Dramat w 10-iu aktach.
Następny program: MARJA ANTONINA.
Dla młodzieży: początek o godz. 3 i 5 (w soboty i niedziele o godz. 1 i 3-ej p.p.
PRZEMYTNICY dramat w6 aktach, osnuty na tle walki strzelców alpejskich z przemytn.
Nad program: **„Entliczek Pentliczek"** Komedja w 2-ch aktach.
Seanse bezpłatne dla młodzieży szkół powszechnych **INDJE**, kraina baśni i cudów. Obraz w 8-miu częściach, ilustrujący piękno i tajamnice dalekiego Wschodu (Indje i Tybet
Ilustracja muzyczna pod kierunkiem **Ign. Cłapińskiego.**

יעדער איינציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר

מעבעל

דיוואַנעס, פּעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען א. ז. וו. צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן אַרוטאָוויטש 19 (דזיעלנאַ)

איזן מעבעל געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג) שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פאַרש. גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פאַרקויפען. 1374

לעטשניצע „VITA"

פאַר קומענדע קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען אויף פּעטריקאָווער **45**, טעל. 47-44.

ביי דער לעטשניצע באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריום אויף דער שטעל, קאַבינעט פון פיזיקאַלישע טעראַפּיע, קוואַרץ-לאַמפּ, בערגונן, לאַמפּ „אולטראַ זון", סאָלוקס, בערגאָנטי'ס ענטפּעטונגס-אַפּאַראַט. עלעקטריזאַציע, ליכט-בעדער. דענטיסטיש - ערצטליכער קאַבינעט. ערצטליך קאָסמעטישער קאַבינעט. בעראַטונגס-שטעלע פאַר מוטערס.

אינערליכע קראַנקהייטען:	ד"ר מ. קאַנטאָר
ד"ר מ. דאַווידאָוויטש	ד"ר ע. קוניג
ד"ר י. איטעלסאָן	פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע:
ד"ר ה. קרישעק	ד"ר מ. מאַטשעווסקי
ד"ר אַ. אוריסאָן	ד"ר א. פּאַנאַושעוסקי
קינדער-קראַנקהייטען:	ד"ר ר. רייטלער-קוריאַנסקאַ
ד"ר י. קאַפּלאַנסקי	ד"ר י. שווייצער
ד"ר יוזעף האַן	אויגען-קראַנקהייטען:
ד"ר סאַמועט-מאַנדעלם	ד"ר איגנ. מאַרגאָליס
הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען:	האַלז-, נאָז-, אוירען, שטימע, שפּראַך-שטערונגען א. ז. וו.
ד"ר ע. עקערט	ד"ר אַ. מאַזור
ד"ר ה. כאַגנאַווסקי	האַלז-, נאָז- און אוירען-קראַנקהייטען:
נערווען-קראַנקהייטען:	ד"ר א. זשעבראַווסקי
ד"ר מ. אורבאַך	
כירורגישע קראַנקהייטען:	
ד"ר מ. דאַבולעוויטש	

מויל-און ציינען-קראַנקהייטען.—ערצטען-דענטיסטען:

כ. געצאָוו	יאַקוב ראָטענבערג
ה. האַלפּערין	פּ. ראָזען

באַקטעריאָלאָגיש-כעם. לאַבאָראַטאָריום ד"ר זשורקאָווסקי. רענטגען. היילונג פון שפּראַך-שטערונגען, שטימע, שטאַמלען א. אַז. וו. דיאַטערמיע. הייל-מאַסאַזש. **אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.** אָפּעראַציעס און אָפּאַטרונקעס. וויזיטען אין שטאָדט, בריקען, גאָלדענע קראָנען און קינסטליכע ציינען.—די לעטשניצע איז אָפען פון 9 פריה ביז 8 אָוו. און זונטאָג פון 9 ביז 2 נאָכמיטאָג.

וואוינונג פון 2-3 צימער

אין קיך מיט בעקוועמליכקייטען אָדער

א טייל פון א גרויסע וואוינונג

ווערט זאָפאָרט געזוכט. אָפּערטען אונטער "W. T." אין אַדמיניסטראַציע. 1413

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך

איך האָב די יאָהרע מיטגעטיילען, אַז איך האָב מיין ביורא א גרעסטראַגע פון פּעטריקאָווער 18 אויף

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער דורכגאַנג זאַכאָדניא 52,

וואו עס ווערט ערלעדיגט אין געשריבען אַלערליי ביטום לויט'ן אויסזאָג, היאַוורעם, ואבעופּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָקאַטיעס, רעקורסען - וועגען האַנצעסיעס אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, בימעט פון אַלע מאַגיסטראַט-ביצירקן, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דעראַקזיזיעס, קאָרנע ספּראַכעס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. 503

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלא
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניא 52
שנעל, רעעל און ביליג!

יעדער איז דער שמיד פון זיין אייגענעם גליק!

אַלע מוזען איילען אין דעם איבעראַל בעקאַנ: 1462
טען גליקליכען לאָטעריע-קאַנטאָר פון

ב. וויינבערג, לאָדז
42 פּיעטריקאָווער 42

Konto P. K. O. 61.016. – טעל. 7-87.

יעדער צווייטער לאָס געווינט. פּרייז פון ¼ לאָס 10 זל.
מאָרגען ציהונג! קום און קויף א גליקליך לאָס. מאָרגען ציהונג!

אכטונג, קאָנקורענץ-פּרייזען!

איז דער היגיענישער פריזיער-אַנשטאַלט פון

מ. קופּקאַ פּאָלודניאָווא 12

1) ראַזירען מיט קעלנ וואַסער 30 גר. 5) שערען פון דאַמען 50 גר.
2) שערען—70 גראָשען. 6) קאָפּ וואַשען 50 גר.
3) שערען יונגלעך מיט די מאַשין 30 גר. 7) עלעקטר. מאַסאַזש פון געזיכט 50 גר.
4) „ „ מיט די שער 50 גר.

סאָלידע בעדינונג! ערשטקלאַסיגע אַרבייט! 2046

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַרשאָווער פירמע א. ג. **J. KRZYPOW** האָט ערעפענט –:– אין –:–

לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16

א מעבעל-לאַגער

קויפט און פאַרקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי מאַשינען. ווי אויך גאַרדעראָבען, אַנטיקען און פּעלצען. כדאי פיאַנינאָס, און כדאי צאָהלט די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך 289

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

„SALUS"

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט

גלובנא 41 איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוו. זונטאָג - פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ. טעל. 46-65.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אוירען האַלז און נאָז-קראַנקהייטען	פון 11 - 12
ד"ר לאַנדאַו	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 - 2 און פון 5 - 7
ד"ר דינענזאָהן	קינדער-קראַנקהייטען	פון 11-12 און 4.30-6
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקהייטען	פון 1-2 און פון 6.30-7.30
„ שמערלאָווסקי	פרויען-קראַנקהייטען אין אַקושעריע	2.30 3.30, 5.30 6.30 זונטאָג פון 12–1
„ זילבערשטראָם	הויט, ווענערישע און געשלעכטס קראַנקה.	פון 11.30–1 און 7-8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען-קראַנקהייטען	פון 10.30-12.30
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 11-12 און פון 3-5
צאָהן ערצט פרוי לאַנדאַו סט. געלבערג	צאָהן-און מויל קראַנקהייטען	9.30–12 און פון 4-7 12-2 און פון 7-8

אָפּעראַציעס, אָפּעראַציעס, איינשפּריצונגען, מאָגען-שטעלען. אַלערליי אַנאַליזע, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז"וו) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. געזונטהייטס-היליפע בעראַטונגען פאַר כד... טערס. קינסטליכע ציין, קראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאָמבען א. אז. וו. ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָדט. שוץ-אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין. 311

ס'ווערט געזוכט א קוואַליפיצירטע האַנד-

נייערין

אויף א גוטער מיט-בייער צו פּלוש-מעבעל ביי ש. גלוכי, נאָוואָ-זאַרזשעווסקאַ גייערס-ראַיאָן 11. 1470

---

1 שטוב

אין א קיך, געאייגנעט אויף א געשעפט אָדער לאַגער, אָפּצוגעבען צו ערפאַהרען פּעטריקי. 33, אויפ'ן 2. הויף, פּאַרטער.

עלעקטרישע בעלייכטונג אין 5 טאָג!

ווער עס וויל האָבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען, אויף וועקסלען אָדער קליינע ראַטעס, זאָל זיך ווענדען אין

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY
Piotrkowska 44 (אין הויף)

בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפּעראַטורען צו יעדער צייט. 912

ד"ר י. איינפעלד

וואוינט איצט זאַכאָדניאַ 69.
שפּרעכשטונדען פון 5 ביז 8 אָוועגד.

זאָרגט פיר אייער געזונד!

די „שווייצארישע ביטערע קרייטער" (מיט דער מאַרקע „Kogut") ווערען ענטשפּרעכענד ביי מאַגען-קראַנקהייטען קישקעס, אַבסטרוקציעס און גאַל-שטיינער.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"

זענען א מילד און נאַטורעל דורכרייניגונגס-מיטעל, וואָס פאַרלייכטערט די פונקציעס פון די פערדייאונגס-אָרגאַנען און ווירקען געגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" ערוועקען אַפּעטיט.

עס פאַרקויפען די אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעטשנעס א שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט-סקלאַד איז די אַפּטייק פון **A.Gąsecki Warszawa, ul Leszno 41**

מיר שיקען אַרויס אַמוועגיגסטען 2 שאַכטלען נאָכ'ן ערהאַלטען פון 4.30 זל. (מיט איבערשיקען). 1462

ווייכטיג פאַר ה"ה פאַבריקאַנטען.

די איבעראַל-בעוואוסטע ספּאָוואַלניע **„REKORD"**
wł. L. TALER, GŁÓWNA 36, tel. 50-42

פיהרט-אויס אַלע אַרט שוויסען-רעפּעראַטורען אויפ'ן אָרט און צו יעדער צייט! קאָנקורענץ-פּרייזען. 1467

ב"ה **מודעה רבה לאורייתא!**

אודיע בזה אשר בקרוב יו"ל אי"ה הקובץ תלמידי „דגל הרבנים" ודגל ה„צעירים" ח"א שנת תרפ"ז ברב הכמות והאיכות' והרבנים והצעירים שרוצים שדבריהם יודפס בחוברת זו, צריכים לשלוח חיד"ת עד כ' חשון בצירוף דמי חתימה—ומהיום והלאה הקובץ יופיע אי"ה בעתו—וגם יכולים עוד להשיג את החוברות הקדומות. 1463

העורך **משה יהודה קערשינבוים** מאָטוואָצק.
המו"ל: **אברהם עקיבא אייכבוים.**
אדריסה:
M. Kerszenbaum, Łódź, Północna 4.

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוו. פירמע **ח. לאָזניק** האָט געעפענט א פראַנטו-

מעבעל-געשעפט

אויף גדאַנסקאַ (דלוגאַ) **44** טראַמוואַי 6 און 8
קויפט פאַרשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פּעלצען, אגצוגער, ניי-מאַשינען א.ז.וו צאָהלט די העכסטע פּרייזן

בעמערקונג: אין געשעפט איז שטענדיג אויף לאַגער פאַרשידענע מעבעל אין גוטען צושטאַנד פּראַזווידיג צו פאַרקויפען. (פּריוואַט-וואוינונג בענעדיקטאַ 28).

עלטערן!

וואָס ווילען קינדער לערנען אין פאָלקס-שולען און ווילען ווי נעבען א שטרענג רעליגיעזער ערציהונג, אין אויך א געהעריגע מאָס יודישע רעליגיעזע בילדונג ווי: חומש, נ"ך, תלמוד, יהדות, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאַמענשטעלען ווענדט זיך צום העברעאישען לעהרער **י. ד. ראָזענפעלד,** וועלכער שטעלט אויס די שווערסטע שילער אַלס די בעסטע, ערטיילט אויך פּריוואַט לעקציעס צו מעסיגע פּרייזען. „ערפאָלג גאַראַנטירט"! **פלאַק-וואָלנאָשטשי 6,** קווער אָפיצינע רעכטס, 2 שטאָק. נייע שילער ווערען אָנגענומען טעגליך און 12—3, 7—8 בעמ.: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַנפאַנגער. 1089

הייל-פּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען

Dr. med. A. SZMIRGELD
נערווען-אַרצט.
CEGIELNIANA 6. 1441

אנשרייבען קאָן מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָוונד.

איבעראַשענדע נייעס!

איז **פריזיער-אַנשטאַלט פּאָמאָרסקאַ 14**

צוליב די קריזיס צייט, ווערט מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג, די פּרייזען רעדוצירט, נעמליך:
ראַזירען 20 גר. ◆ דאַמען-פּאָלקעס 40
הערען-שערען 50 גר. ◆ מאַניקור 50 גר.
סאָלידע בעהאַנדלונג! 1410 בעטע זיך איבערצייגען!

אַבאָנאַמענטס-פּרייז! אין לאָדז: א חודש 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ: א חודש — 6 וואָכען... אין אויסלאַנד מיט 5 פּראָצענט טייערער—פאַר'ן אָנזאָגען... אין טערמין פון די אַנאַנסען אין די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך... פון טו-מינימאַציע אַלע טאָג אין ניי נאַכט.

פּאַר'ן טעקסט 15 גראָשען, פּריוואַט 20 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פּריוואַט... 30 גראָשען. נאָכ'ן טעקסט-10 גר. פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאַנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויסער דער שורה — 50 פּראָצ. טייערער. —

אַנאָנסען פּרייז: פאַר א מיל מעטער שורה

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedź. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.